

309086

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ జూలై 16 వ తేది శనివారము } No. 86
నంపుటము. ౪. } శింశనామ సంవత్సర శ్వేతమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౩౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము
వెల సీసా 1-కి 0.8-0 లు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పను.
వాయపుపోట్ల పోగొట్టును.
పార్శ్వపునొప్పుల శార
దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండిగిరిగి.
దీనిని విజేతములలో
కూడ వాడుచున్నారు.
అమలకొలిది సీసాలు విక్రయము.

నకలుమంతులను జూచి మోసపోకుడు
మా రిజిస్టరు ప్రేమమాన్యు జూచుకొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి - మదరాసు.

చాయకు పూచీఇవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని. బహుచౌక.
మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎత్తపట్టుకత్త్రులు చీరలు.
2½ X 1½ గజములు.

మడిపంచలు. కత్త్రులు.
ముదటికం సాగనైన నేత గల
తులం. 1కి 0.9-6 0.9-0
రెండవకం నట్టుమైన నేతగలది ,, ,, 0-9-0 0.8-0

మేము చిన్న చేతిరుమాల్లున, దట్టిలును, సాగనైన పట్టు
చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.

కాకలసిగవారు ఈ క్రిందినిలాంచునకు వ్రాసికొనవలెను.
యమ్. యన్. నరసింగరావు తి కంపెని,

పట్టుగుడ్డల వర్తకులు, పోస్టు ముక్కలూరు
P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్).
Mysore Province 788

సవినమయినది. డబ్బోవరస్తాక 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సుబంధము
లేనిది (శ్రేష్ఠమయిన పువ్వుము
యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక
బొట్టు కత్త్రుముమీద తిరిగిన వాసన
వదలక గురుండును. ఇతర వాసనల
వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు
నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ
మును నెరుగ గలదు.

½ డౌన్స్ బుడ్డి 2-0-0
1 డౌన్స్ ,, 0-12-0
½ డౌన్స్ ,, 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0 సాంబిక్ 0.0-6
ఏకెంటు కాకలయును: తాము కల్పించగలిగిన ధర్మావతు
తెలియపరచినవో ధర్మావత్తు చేయబడును.

శీత్రములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది పరస్తాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

Special Large Type Edition CELEBRATED NOVEL IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1,500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is uni-
valued influence plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
5/6 (A.) MADRAS E.

'A Letter to the People of India'

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read
by all people interested in Indian Politics.
Mr. Curtis is for self-government for India
and how he arrives at this startling conclu-
sion is beautifully set forth in this book. A
scheme for an Imperial Parliament of the
Empire in which India will also be an equal
partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0
For copies apply to

Manager,
"ANDHRA PATRIKA."
POST BOX NO. 212
MADRAS. E.

రామదాసు నాటకము.

(తెలుగుభాషయందు)

బల్లారిమంతు

హైదరాబాదు హైకోర్టువకీలు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపబడినది.

వల - ప్రతి 1-కి ఒక రూపాయ.

(అంచెకూలికాక)

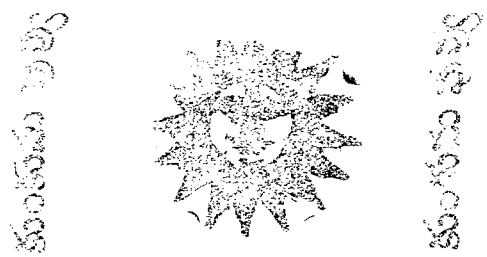
ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

- (1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వకీలు-బల్లారి.
- (2) నెం॥ 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలపేడి,

793

తిరువల్లి క్లెరి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

శ్వేత్యమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమండ్రము
గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు ముద్రలగు.

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. సారాయణ అందు కంపెని.
(53) 21. హబ్బుంపేడి, బొంబాయి.

రాణీసంయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిగించబడిన పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండు మొక్కతాత్పారిక స్థితినిబట్టి దేశము
దంతట నుత్తమవిధానం బగు విజ్ఞాపద్ధతి వ్యాపింప
వలెనను నుద్దేశము పునఃస్మరింపిడిగిని 'పురుషార్థ' అను
శాస్త్రజ్ఞుడు : ఎవ్వరేమిటా అను గ్రంథము నెట్లు
రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశపు
స్థితినిబట్టి ఈ దేశముదెట్లవలె నుత్తమంబగు విజ్ఞా
పద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడవిభుద్ధాంధ
నిత్యానందు శ్రీ గ్రంథమును రచించి యున్నాను.
విద్యయం దభియానముగల ప్రతి యంగద్రవ్యే ప్రతి
యంగధర్మమును ఈగ్రంథమును దృఢక చనివితర
గలయును. ప్రయత్ని పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
కిది మిక్కిలి యుపయోగకరము. ఈ గ్రంథము గంభీర
సంస్కరణయం దభిలాషగల వారల కిది చింతా
దూజియే యన నొప్పు. 450 పుటలు. పుస్తకము.
జూలై 15 వ తేది పోగా వ్రాయువానికి ఖర్చులు
నాక రూ. 1 రూ 6, నగువాత వ్రాయువానికి రూ. 1-4
కును పంపబడును. కలయువాకిట్లు వ్రాయవలయును.

ఆర్. యమ్. వి. జానకిరావు.
పోస్టు, పోస్టు గుంటూరు.

(800)

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0.8-0

కుట్టికబోట కొంచెము మందుపోడిన వాడ మానవగును.

వాడ నరముల నెంటు నెట్లనయు
దగ్గరమండినానుట ప్రారంభించును
కుట్టికబోటును బండ సాగునయు
చేసిన వాడ తగ్గును. ఈ వ్రాసెము
ననేమలు పరిశీలించిరి. ఇవి మిగుల
పూజ్యులగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అంజీ మదరాసు.

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట. పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలగలుగును.

పాతబాగా! ఈ పురుగువలె రేయింబవళ్ల, నిధి విరాములకే మీరు పనిచేసినవో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెల బంగారుతో నింపబడియుండును.

Dont Let'em Dig

తీరకలేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగువలె, అతివ్యాప్తికయి శేరింపి: తే నేటిక సహకారిగా నుండగలవంటు చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరొ ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించు ఈ పేరించిన అచిరకాలముననే బట్టల వారితో సహాధ్యాయ గావలసినప్పుడు.

కావున నిట్టి పరమశక్తివును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సహారంపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను చాలబెట్టును. పుర్రెచుండును బోగొట్టును కలకట్టుకు పరిమళ ముండుద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నడలు చూసెలను తయారు చేయువారి నూనె మన పడకుడు.

కల బాడ్డి 1-5 రు. 1-0-0 ని. పి. రు. 0-4-0 2-10-0 ని. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ నుగునెలల రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థశాస్త్ర శాస్త్రజ్ఞులవారికెల్ల ఒకవారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునో మానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

బోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లంయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15, బి. హమ్మియన్ నీడ్, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమోక్షానాథ్, 29, వై నాబజారుగోడె, మదరాసు.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వెన్షన్ కమిటీ ఏరియర్ వేన్. సం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపుకొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. చిడ్డల యెముకవాతముల న్నియు, గుణమయ్యెను, తమనద్దకు ప్రతిదినము వచ్చునోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ ఔద్యులు ముఖ్యముగా నీనువలయునని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.ఆచార్యరావు, సీనియర్ సర్జన్, స్వానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లనునే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్పత్తిమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కావంధగితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్టరైన యీవ్యాపారగురుకులు, ప్రతి సీసాచుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

ఔద్యులలో ననేకభము లగునట్టియు సుపయోగక రములగు కర్మాటక మాలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.”

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలను సీసా 4 ఆణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి త్రేప్పించికొనిన టపాల బుక్కునోచేరి రూ 1-8-0

12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్తజోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదిక్ యునివర్సిటీ ఫిషియన్లు దొరుకును.

విభాగము:—శ్రీ సీతారావున వైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రజావాక్యములు

—*—

విశేషకులకు సూచన

వైద్యపురము మునిసిపాలిటీ, భారత పితామహుడు, కమ్మ! మహాజనుల కొకవిజ్ఞప్తి. విద్యావిశేషము. కె. రామ చంద్రారెడ్డి గారు:—ప్రకటింప జాలనందులకు చింతిల్లుచున్నాము. కాకితమునకు రెండువైపులను వ్రాయబడిన వ్యాసములును, విడివిడి అక్షరములతో వ్రాయబడిన వ్యాసములును ప్రకటింప బడవు. (సంపా)

I

ఈతముక్కుల యజ్ఞము.

అయ్యా, ఈతముక్కులలో జ్యేష్ఠమాసమున జరుగవచ్చుదని పత్రికలు వ్రాసి పంతులవారు గ్రామాదులలో చాటించిన యజ్ఞము ఏ జ్యేష్ఠమాసములో జరగును అపాఠమాసము హుగ్యమాసమని అందరికిని గూడ తెలియునగదా. ఈయజ్ఞమునకు వసూలుచేసిన సోమ్మును యద్ధబుణమునకుగాని, లేక మడనూరులో పాడుపడి దిక్కులేక ముక్కులు ముక్కులుగా కోసిపడియున్న రథమును బాగుచేయుటకుగాని వినియోగ నెట్టినను బాగుండెడిది. ఈతముక్కుల గ్రామస్తుడు.

II

అన్నదాన సమాజము.

అయ్యా, బెజవాడయందు విజయవాడ అన్నదాన సమాజముపేర సొకసంఘ మేర్పడి, సుమారు 5 సం॥ గా ప్రతినెలకు, ఒక పుష్క 15 దినములకును, మంటి గ్రుడ్డివాండ్రకు నన్నదానము చేయుచుండిరి. దానికిగాను పుణ్యాత్ముల సహాయమున కొంత ద్రవ్యమును ఇంటింటియందు వియ్యమును పోగు చేయబడుచున్నది. నెలకు నిచ్చు చందాలవలనను, వెయ్యిరూపాయలు మూలధన మేర్పడినది. ఇట్లుండ ఈసమాజ మేకారణముననో ఒక సంవత్సరముండి బొత్తిగా పనిచేయుటలేదు. దానికిగాను కొంతమంది కార్యదర్శి మొదలగువారలకు, కారణములను కొదినను, వారేకారణముననో శ్రద్ధవహించినట్లు తెలియదు. వసూలయినసొమ్ము ఖర్చు, నివ్వసరిచూచుటకు మ॥ చిట్టూరి రామకృష్ణయ్యగారిని ఏర్పరచిరి. ఇట్లుండగా నీమధ్య బెజవాడ సోమలోనీగువారు ప్రస్తుత వియ్యన్నదాన సమాజము వారికి మూరూపాయలు విరాళ మొసంగదలంచి (పూర్వపు తెక్కులు సరిగాతేలేనట్టుట నిచ్చెదమని నిరపరచినారు. అట్టి లాభసమయమునకూడ నీసంఘాధికారులు శ్రద్ధవహించినట్లు కనబడదు. కావున నీపురమందలి బీదసాదలయందు దయగల వారందరు సమాజమును వృద్ధి జేయుటకును, సరిగా పూర్వము వలెనెల నెలకు అన్నదానము జరుగునట్లు జరుపుటకును శ్రద్ధతో ప్రయత్నింతురుగాక.

తండలం. అప్పారె మొదలియూర్.

III

పిల్లవాడు కనుబడ కుండుట

అయ్యా, మాబావమరిది 12 సంవత్సరముల వయస్సుగల బాలుడు. సుమారు 15 రోజులక్రిందట యీ గ్రామమునుండి బయలుదేరి వెళ్లినాడు. ఎక్కడకు వెళ్లెనది తెలియదు. కాని యీమధ్య వారంగోజులక్రిందట నిడదవోలు వెళ్లకలేనని, తెలియక పైద రాబామబోవు రై తెక్కినట్లును, వరంగల్లులో యెకరో యీ రైలు నిడదవోలు వెళ్లెదని చెప్పినందున, రాగాలుపెట్టగా ఎవరో మహానీయులు దింపి సంగతులు కనుగొని బట్టలు కట్టించి యిచ్చి, టిక్కెట్టు కొనియిచ్చి నిడదవోలు పంపినట్లును పత్రికలో ప్రకటించిరి. వ్రాసిన మహానుభావునకు అనేక వందనములు. కాని బాలుడు తిరిగి యొక్కడకును చేరడాయెను. బాలునిపేరు వెంకట శాస్త్రిలు. ఇంటిపేరు సోమబొట్లవారు. కాపురపులము పోడూరు. సీతాపతిగారి కుమారుడు. మావద్ద వెనుమదంలో వెరిగినాడు. కాని యిప్పుడు నేను ఈఅంగరారు బాలికా పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడనగుటచే ఇక్కడనే ఇవసించుచుండినాను. పిల్లవాడు కొంచెము ఎర్రగానుండును. కొంచెముకత్తిగా ముగ్గాడును. నెత్తిమీద చిన్నపువ్వు మేక పొడిచినందున పడిన మచ్చయొకటి గలదు. తల క్రాపింగు చేయించబడి యుండును. ఇట్టి బాలు డెక్కడైనను గాన్నించినవోచూచినవారుఅసివాకు తెలియజేసినవో, అబాలునికొరకు వారికగు ఖర్చులను నేనుఇచ్చి, పిల్లవానిని తీసికొనిపోయెదను.

అలపాటి - జగన్నాథం.

అంగరారు, గుడివాడ తాతా కా కృష్ణాజిల్లా

IV

అజన ఆంధ్రమహాజన సభ.

అయ్యా, రాబోవు సంవత్సర మాంధ్రమహాజన సభ ఎక్కడ జరుగవలసినది సంపూర్ణి చర్చింపబడి యుండెను గాని నిష్పయింపబడియుండలేదు. ఐదవ ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు చెప్పినట్లు ఆంధ్రకన్యకు బాలారిష్టములు తొలగిపోయినది. ఏకకాలముననే గంజామువారును, కర్నూలువారును గూడ సభ నాహ్వనము చేసి యున్నారు. వారు వారు జ్యేష్ఠ మాసము బట్టియే సభ నెక్కడవెట్టిన బాగుండునదియు నిశ్చయింపవచ్చును. గంజామువారు చెప్పటలో ఆజిల్లాలోని యాంధ్రులకును, ఓడ్రులకును పచ్చగడ్డివేసిన భగ్గునమండుననియు, ఆంధ్రులుచేయు ప్రతికార్యమునకును వారు వ్యతిరేకముగ నుండుననియు, ఈసంవత్సరము మండలసభ కాటంకము వారి మూలముననే జరిగినదనియు ఆంధ్రమహాజన సభ ముందుసంవత్సర మక్కడ వెట్టినగాని ఆంధ్రులకు మానప్రతిష్ఠ లుండవనియు, చెప్పిరి. ఇక కర్నూలువారు నుడివినమాట తెల్పున్నవో చూడు. “ఈసభ ముందుసంవత్సరము మా జిల్లాలో వెట్టుటకు మిగుల నుత్సాహముగనున్నది. అట్లు జరుగని పక్షమున నీయుత్సాహము వైసంవత్సరముండకపోవచ్చును. ఇవి యిట్లుండ మాకేతర కష్టము లున్నవి. కావున మాజిల్లాలోనే జరప కోరెదము.”

గంజామువారు చెప్పినమాటలు సహేతుకముగ నున్నవో, కర్నూలువారు చెప్పినమాటలు సహేతుకముగ నున్నవో యిండుక మోచింపుడు. గంజామువారు కష్టములో రమ్మనిరి. కర్నూలువారు రుత్సాహముగ నున్నది రమ్మనిరి. మనకు కష్టములు తొలగించుటోలేక యుత్సాహముగలవారి నుత్సాహపరచుటో ముందుచేయవలసిన విధాయకము? కర్నూలువారి కంటె గంజాము వారి మాటలు సహేతుకముగ నున్నవి. ముందు గంజాము జిల్లాలోవెట్టి, యిటువై వరుసగ దత్తమండలములలో వెట్టిన యిప్పటిలో మరల నుత్తరజిల్లాకు రావలసిన యగత్యముండదు. ఇదియుగాక నొకనెడ చిక్కును గూడ ముందే తొలగించినవా రగుదురు.

చెంగల్వల సత్సారాయణ మూ.

V. విదేశీయాత్ర

అయ్యా, ఈ నెల 9-వ తేది ప్రకటింపబడిన “ఆంధ్రపత్రిక” యందు శ్రీపురిరాజుగారు ఇంగ్లండు వెళ్లినచిన్న శ్రీసురంగి రాజుగారి పుత్రులలో నొకరిని స్వీకరింప నూహించుకొనుటవలన మహాతు గారును బండితులుగు గోలవెట్టు చున్నట్లును దుఃఖించు చున్నట్లును నింకనేమేమో యున్నది.

సముద్రయానము చేయవచ్చునా? కూడదా? యను చర్చనమాని చేయవచ్చుననియే యనుకొందము. అంతటితో సరిపోవునా? సరిపోదు. ఏలన:— విరోపాఖండవాసులు దినెడి రొట్టెలలో గల్లునుండిగాని తత్సంబంధ మార్గమును గాని వేయుదురు; పండితాంశమును గోమాంశము నాటంకము లేక తిందురు; మద్యపానము సలుపుదును. కోడిగ్రుడ్డరసము వేయబడని పిండివంటలు వారలకు లేదనియే చెప్పవచ్చును. ఒకబల్లవైని బట్టనుబాచి దానివైని బండ్లి భోజనములు నేయుచుండుటవలన వారల కుచ్చిష్ట దోషము నున్న. మఱి వారి శాచవిధాన ప్రసంగ మటుండనిత్రము.

వైని జ్యేష్ఠనబడిన పదార్థముల నభివ్యక్తములుగా బరిగణించి, యోధులలో భూద్రులు నైతము చేతితో దాక నొల్లదు; ఇంకా దినుటెక్కడిది? ఓడ్రు లుచ్చిష్టదోషము నెక్కుడుగా నెంతురు

విరోపాదేశమునకు వెళ్లినచిన్న వారలు దా మక్కడ మద్యపానము నేయ లేదనియును మాంసభక్షణ మొనర్పలేదనియు సొకప్పుడు చెప్పబూను కొన్నను, అక్కడివారలు పచనము నేసిన రొట్టెలను బిండివంటలను వారలతోడ గలిసి తినలేదని చెప్పక జాలరుగదా!

“అట్లు తినిననేమి?” అనువారలు దాము కులభేదమును విడుచుకొని, భారతీయుల మనుకొనుట యుక్తము. “ఆర్యసమాజకులు” “బ్రహ్మసమాజకులు” అను పదముల కంటె “భారతీయు”లనుపద ముదాతరమయినదని తలంతును. మఱియు నొకవిధమగు దోషమును జేసినవారిని మన్నించువారు వేరొకవిధమగు దోషమును జేయువారిని మన్నింపవలయుననెడి విధియెచ్చటను లేదనియెఱుంగవలెను.

శ్రీ విక్రమదేవవర్మ.

హిందూ సెంట్రల్ ట్రస్టు లి. లి. శనివారము

మొదటి, విశాఖపట్నం జిల్లా

మనదేశము శీతాకాలము మంచినీటిని కాపాడే ప్రజలకు మంచినీటి అవకాశము. ఈ దేశములో జనసంఖ్యయందు హాటికి తొలిబది సంచి గ్రామవాసులు వారి వాగుకొనుటకు ఉన్నత ప్రారంభవిద్య (7-వ తరగతివరకు) అవసరమైనట్లు ఉంది అందరకు తెలిసిన విషయమే. అట్టివిద్య యీ పాఠశాలలందు ఉచితముగా ఉన్నట్లుతో పాఠశాల 1909 నుండి 1911 డిసెంబరు నెలలో స్థాపించబడింది.

ఇప్పటికి ఏడుగురు పాఠ్యములును, 1919 వ విద్యార్థులును గలరు. ఆరవతరగతివరకు విద్య గ్రహించుచున్నది. ఈ సం॥ కము జూలై, మాసములో 7-వ తరగతివాడ ప్రారంభమైనది. ఇండ్లను ఇవ్వసాగినా పాఠశాలలో బోధించబడుచున్నది.

ఈ పాఠశాల సహాయపాఠ్యములు ఆరుగురికి సం॥ కమునకు జీతములక్రింద రు 768.00. వారు, పాఠశాలల నేత, మొదలగు విశేషభర్తలకు ఇందుమించు రు 122-00 అగును. ఇంకొక ఉపాధ్యాయుని జూలై మాసమునుండి నియమించబడినందున. ఆయనకు పాటుకు రు 300-00 కావలసివచ్చును. కావున ఇంతటినుండి పాటుకు రు 1200-00 అగును.

దీనికై యిప్పటికి వచ్చుచున్న గాంధీ గ్రామస్థల చందాల వల్లను ఇతర విద్యార్థిహాతుల దయచేయించిన పాఠశోపకరణముల వల్లను రు 162-8-0 వచ్చుచున్నది. కొరతనువారు గత వత్సరములో రు 417-00 గ్రాంటు దయచేయించినారు. ఇంతవరకు ప్రతి సం॥ కము వచ్చుచున్న వట్టము, పాఠశాల స్థలము, సానుగ్రహ వర్తకాలకు రు 1800 అవ్వ నిలవ యున్నది. ప్రస్తుతముగల రెండు తాటియాకు శాలలు పెంపట్టినిగా మార్చవలసి యున్నది. చేతిపనులు నేర్పటకు తగు యత్నము చేయవలయును. విద్యార్థిహాతుల తోడ్పడిననే గాని ప్రయోజనము లేదని ముద్దా సోహాపు శాస్త్రీగారు వ్రాసిరి.

పుదుచ్చేరి.

ప్రస్తుతము వివిధదేశములవారు ఇతర విషయములతో పాటు వాణిజ్యాధికృత కొరకు ముఖ్యముగా పోరుచున్నారు. ఈ సోదరలక విజాతివాదైన నభివృద్ధి మొదలగునవి పరిశ్రమల నభివృద్ధి నొందింపవలె ననుట విచిత్రమగుచున్నది. ఇది గొప్ప గొప్ప రాజ్యముల ప్రజలకును చిన్న చిన్న రాజ్యముల ప్రజలకును గూడ వర్తింతును. వీటిలో ముఖ్యముగా పుదుచ్చేరిగూడ చేరుచున్నది. మైసూరు బరోడా మొదలుగా గల హిందూ రాజ్యములు వర్తకమునందును పరిశ్రమలయందును తల తెచ్చి అభివృద్ధిని పొందుచున్నవి. పుదుచ్చేరియును గూడ 1895 వ సంవత్సరమున ప్రజలకు విద్య నేర్పి వారికి జీవనోపాధి కల్పింపవలెనను భావము వారలను వారికి కలిగినది. మరి కొంత కాలమునకు వర్తకము మొదలుగా గల విషయములను బోధించుటకు పాఠశాలస్థాపించబడెను. కొంత కాలమువరకును ఇందు విద్య బహు శ్రద్ధాభక్తులతో నేర్పబడెను. పుదుచ్చేరి నధికారులు దానినిగట్టుచే ఈ వాణిజ్య పాఠశాలను డి. పి డబ్ల్యూ. కర్మాగారముగ మార్చి వేసిరి. పుదుచ్చేరిలో చేతిపనులకు తక్కువయేటయిన లేదు. ఈ యూరివారిచే తయారుచేయబడిన రంగుబట్టలు దక్షిణ హిందూదేశమందంతటను నిండియున్నవి. తరువ్వునందు నేయబడిన చీరలు మిక్కిలి మారమందున్న రంగును మోరిసు సింగ పూరులందు కూడను విస్తారముగ అమ్మబడుచున్నవి. కురంబట్టడియందు పూర్వము కప్పుకు చాపలు నేయుపనులు విస్తారముగ జరుగుచుండెను. వయస్థులందు గాజుతో పాత్రలు, గాజులు మొదలగు నవి చేయవలయుండెనుగాని సామ్యులేకయు తగినశాస్త్రజ్ఞుల సహాయము లేకయు అపను లిప్పుడు నశించెను. సంస్థానమున ఇందు విస్తారముగా వారకునుగాని దానిని త్రవ్వించియుంటును తగిన సాధనములును అవకాశములును లేవు. సంస్థానమువారు శ్రద్ధవహించిన అసంతృప్తిలుగలదు. వీనిని పురల నభివృద్ధి నొందింపవలెను. సంస్థానమునకు వచ్చు 18 లక్షల వార్షిక దాయములలో నుమారు రెండుల రూపాయలను కట్టడములను నిర్మించుట యందును నిహాయలకు, బ్యాంకుకు జీతములక్రింద రు 2767 లను వ్యయపరుచుటకు వెనుదీయక వ్యవసాయపు అభివృద్ధి కోటకు 3001 రూపాయలను వెచ్చించుటకు నీ రయిద్రుతను గానీయవలె యుచున్నట్లుగాను.

గాజ్పూరునందలి ప్రజలందఱు ఇతరుల సహాయము నపేక్షించి యుండునట్లు చేయుట యుచితముగాదు. కాన సంస్థానాధికారులు ప్రాంతాధికారి పాఠశాలను మరల స్థాపించి నిధులను గుచున్న పరిశ్రమలకు మదుపులిడి పనులు జరిగింప దగును. అని యొక విశేషమును వైయుప్రతికను వ్రాసెను.

శ్రీ ఆంధ్ర శిల్పకళాశాల బెజవాడ.

ప్రథమ వార్షికోత్సవము.

జూలై నెలలో ఆంధ్ర శిల్పకళాశాలకు ఒక వత్సరము పూర్తి అయినది. 46 మంది విద్యార్థులు వివిధకళల యందు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ కంకితక కళియుగ భీమ ప్రాధాన్యము కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారి అధిపత్యము క్రింద కళాశాల వార్షికోత్సవము జరుగవలయుగా జరిగింది. అగ్రాసవాధిపతిగారు శిల్ప పరశ్రమల వృద్ధికి జోయు తెల్లరు ముందుచేయవలసిన ముఖ్యమగు మార్గములను చూపించిరి. శతావధాని శ్రీరామశాస్త్రీగారును కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారును విద్యార్థులను అత్యుత్తర కాశ్యోక రావు పంతులుగారును శిల్పపరిశ్రమల దేశమున కింకారమైన మేలులను చేయగలవు. చదువునందు క్రింది కళాశాలతో పూర్తియైన వారెల్లరు పరిశ్రమల వల్ల ఎక్కువలభ్యములను బహుగలరు. దేశమున కంతయో జనులందఱులకు మార్గము లన్నియు విద్యలయందు దక్షిణమునకు శిల్పపరిశ్రమలకు ఎక్కువగా మనమెల్లరును అచరణలో నుండవలెననియు నుడిపిరి. ఇంజనీరింగు మాపనచేజరుగారిచే జరుపబడిన చిత్రలేఖన పరీక్షయందు జయముపొందిన బాలకుడు అగ్రాసవాధిపతిగారు పాఠశోపకరణముల మొదలెరి. ఆంధ్ర శిల్పకళాశాలకు ప్రాధాన్యము కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు 1000 రూ॥ ల నొసగిరి. అత్యుత్తర కాశ్యోక రావు పంతులుగారు పాటుకు ఏమిది రూ॥ కును మొదలగు మని వాగ్దాన మొనర్చివ్రాసిరి. ఆంధ్ర శిల్పకళాశాల విద్యార్థులచే చేయబడిన శిల్పపరిశ్రమ లన్నియు ప్రదర్శించబడినవి. చిత్రలేఖన విద్యార్థులకు కనుదీపకాముని బాలికలకు ఆంధ్ర దేశమునందెచ్చటకు వైనను నెల ఒకటికి ఒక పుస్తకము వంతున పడునెనిమిది పుస్తకములను మా నియమిత ప్రకారము ఉచితముగా పంపెదము.

హిందూదేశపు ఎగువతులను నిదేశపరిచుకొనుట యందు వివిధగ నమ్మబడుటకు లండను నగరమున ఒక హిందూదేశ వర్తక పరిశీలనని తాత్కాలికముగ లండను నగరమున 1915 నుండి నియమించిన పత్రికలు తెలుపుచున్నవి ఇట్టియుద్యమము కొనసాగునా లేదా యని పరిశీలించుటకై ఈయంద్యోగమును తాత్కాలికముగ నుండునట్లు ఏర్పరచిరి. యుద్యమచే కొన్ని ఆసాకర్యములు హిందూదేశపు ఎగువతులకు సంభవించిన. వీనిని భర్తీచేయుటకు ఈ కొరతపద్ధతి నలంబించిరి. ప్రథమమున కొంతకాలము ఈయంద్యోగమును ఎం. ఎం. ఎస్. గజ్పే. సి. ఐ. ఐ. ఐ. సి. ఎస్. గారు వహించిరి. వీరు ఇండియాకు వచ్చుటచే ఆయంద్యోగము అంత్యమయెను. ఈయంద్యోగమును కాశ్యోకముగ నుండు నట్లు చేయుటకై ప్రభుత్వమువారు మోదించుచున్నారు. ముందు లండనున గరమున హిందూదేశవర్తకమును గురించి మనము కను శ్రద్ధవహించి మన సాను భూతిని జూపుట యవశ్యమని దొరకనము వారు రంగీకరించుచున్నారు. ఏతాత్కరణమున దీని విషయమై చేయవలసిన పనులన్నిటిని ఇండియా కాన్వెన్షన్ గారికి తెలియజేసి కాశ్యోకముగ ఈయంద్యోగమును చేయుపాద్యతను వారివైమోపిరి. లండను నగరమున కాశ్యోకముగ హిందూదేశ వ్యాపారమును పరిశీలించు ఈయంద్యోగముని ఏర్పరచుటకు ఇండియా కాన్వెన్షన్ గారు రంగీకరించిరి. దీనిని ప్రజలకు తెలియజేయడమైనది. హిందూదేశపు ఎగువతి వర్తకమును అభివృద్ధి చేయుటయే ఈయంద్యోగముని ముఖ్యవిధి. వర్తక సంఘమువారిని తయరుగలయు అపకృతపదార్థమును ఇండియానుండి తెచ్చించుకొందని నలహానీయుచుండవలెను. సామ్రాజ్యములో కొత్తగ వర్తక సంబంధముల నేర్పరుచుట, హిందూదేశపు సాంప్రదాయములకు యంత్రముల గురించియు వస్తువులన్నియును గురించియు నలహానీ సాయమొనర్చుట మున్నగు వానినిగూడ ఈయంద్యోగి చేయుచుండవలెను. వర్తక సమాచార సంఘమువారితో వీరుకలసి సహకారముగ పనిచేసెదరు. హిందూదేశమున వాణిజ్య సమాచార సంఘమునకు దైర్ఘ్యము జనరలుగ నుండెదరు. హిందూదేశ వాణిజ్య పారిశ్రామిక విషయముల గురించి ప్రజలకు సంజాయిషీనిచ్చుచుండురు. హిందూదేశపు సరుకులయందు ఆసక్తిగల వర్తకులకును, తదితరులకును చేయవలసిన ముందునట్లు వీరు కార్యాలయము లండనునగరములో నెలకొల్పబడును. వీనికి సహకారిక వర్తక పరిజ్ఞానముగల ఒక భారతీయుని నియమించెదరు. ఇటీవల హిందూదేశమునకును, ఇటలీ, రషీయా పరమ దేశములకును వర్తక సంబంధములను అభివృద్ధి చేయుటకు ప్రతినిధిగ బోయిన చాడ్విక్సుగారిని లండనులో మొదటి హిందూదేశ వర్తకపరిశీలననిగ నియమించిరి. ఏ తేదీని నీరి తయ యధికారపదవి స్వీకరించెదరో ముందు తెలియ చేయుటకును, వీనికి సహకారిక భారతీయుని నియమించు నిషయమై ఇండియా దొరకనము వారు రాజీయించుచున్నారు.

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వే కంపెనీ లి మి టెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావచ్చునట్లు చేయబడినది.)

నోటీసు

రైల్వే కెలిగ్రాపు స్కూలునకు ప్రావేశనరులు కావలసియున్నారు. కెలిగ్రాపుపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయిన వీరకు రు 15 నుండి 20 వరకు వృద్ధి జెందు జీతముతో ప్రావేశనరులు సిగ్గులరులుగ నియమింపబడుదురు. మిగిలే స్కూలు పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయినవారు మాత్రమే విరభాస్తు పెట్టుకొనవలెను.

ట్రాఫిక్ మానేజరు ఆఫీసు, సికింద్రాబాదు, డిక్టేటర్. జి. వెడ్జె, ట్రాఫిక్ మానేజరు. 8, జూలై, 1917.

నోటీసు. (787)

శ్రీపంగిడిగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ గేజి రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరునులు, ఇత్తడి శాకింగులనహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒక ట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇనుప, బీడునామాదులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కోవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవానికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao కృష్ణ జిల్లా } Hd. Clerk

ప్రాధనరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

Table with 3 columns: Item, Dates, Quantity. Rows include అనుభవరం, వాయుచంద్రపురం, మండలేట, కాకినాడ, నెల్లూరు, పితాపురము, తుని.

AMRUTANJAN Best Indian Pain Balm Price Annas 8 Per Bottle. SOLD EVERYWHERE. AMRUTANJAN DEPOT, Bombay & Madras.

DO YOU USE ORIENTAL SOAPS THE BEST FOR ECONOMY & COMPLEXION ORIENTAL SOAP FACTORY:- GOABAGAN, CALCUTTA.

జనంతుగారి లేఖ.

భరతఖండము నందలి నాసోదరులకు,
సోదరీమణులకు ;

దేశీయ పోషణ, యావత్ భారత మహమ్మదీయ సమితియు సామైక్యతనుండి ఆధునికతను తోగమాన భాగస్వామిత్వమును ఆపభవించు స్థితికి భరతఖండమును దీసికొనిరావలయునని యెల్లడొందెయ్యును వి. కాననీర్వాణ సభలను వృద్ధిచేసి, దేశ ప్రజాసమదాయముచే వానిని యెన్నుకొనబడునట్లు చేయవలయుననియ. ఆ స్నేహకొనబడిన ప్రజలు ఆయింటి నాలుగువంతు లుండవలయు ననియు, పన్నులను విధించు నట్టియు, వ్యయమును చేయునట్టియు నధికారి మీ కాననసభలకు మండవలయు ననియు, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము కాననీర్వాణ సభలకు లోబడియుండవలయు ననియు వాగొక రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును ప్రకటించిరి. ఈ సంస్కరణ విధానమునే మదరాసు గవర్నరు గారి తీవ్ర ఖండనమునకు బాటవయినది. దేశీయ నాయకు లందఱును ఈ రాజ్యాంగ సంస్కరణమును లోని కాంగ్రెసులో నేకగ్రీవముగా నంగీకరించినను పెంట్లండు ప్రభువు గారు లోకభావముల దేశీయ లెడయిన నిట్టి సంకల్పమునకు తమ యంగీకారము సొసంగరని వాత్సర్చి యుండెరి. ఈ మాటలను నల్లినో తోగో గాని బరాదో, మైనూరు, పేరునా న్నూరులకు దివానువడ నధిష్టించిన వి. పి. మాధవరావుగారు నుడలూరు నధిక గ్రామనాధిపత్యమును వహించి ఈ రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము ఆశ్చర్య మనుష్ఠియ మని నెలవెచ్చిరి.

ఈ శ్రేణిప్రాచయము నుండి నిడు. హామీయూలు ను ఒలంకిముగా సంప్రదించు చేయదలచిన ప్రయత్నము చాల కఠినమయినది. దేశీయ మహాసభ హామీయూలు సమితులకును, ఉపగంఢములకును, తదితర సమాజములకును రాజకీయ పరిష్కారమును ప్రజలలో గలుగ జేయవలసినదని నెట్టిన పనిని ఈవిధముగా బలాత్కారముగా గవర్నరు పెంట్ల వారు జరిపియు జూచుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను పాలించవలయునా, లేక గవర్నరు పెంట్లవారికి లోబడవలయునా అను గత్యంతర మిప్పుడు మనల నెదుర్కొనుచున్నది. నామట్టుకు నేను దేశీయమహాసభయొక్క ఆజ్ఞలను బలపరచించెదను. మదరాసు గవర్నరుగారి ఆజ్ఞల నొప్పకొనను. వారివర్య కాస్త్రవిగ్రహయినది. బ్రిటిషు ఆచారములకును, కాననములకును ప్రతిఘోషయినది. దానికి నైతికానుమతి లేదు. మానవస్వాతంత్ర్య ముఖ్యమూలములకు నిర్బంధమును కలిగించుచున్నది. అసహాయలకు ప్రజలవధ్య, నిరంకుశ ప్రభుత్వము క్రింద నే నిప్రకాశముచేసే తీర్మానించుట వైఖ్యముగా గవర్నరుచున్నాడు. కాని ఇట్టి వైఖ్యనులక్షణనే జాతులు తమ వివిధములను తొలగించుకొనుటకై యత్నించును. కొంతవంది యిట్లు నేజేయుట సులభమహాత్మ్యమును సంపాదించుట కని ఎగతాళి చేసి చేయదగినది.

కాని లోక సేవకు నేను 48 సంవత్సరముల నుండియు నలవాటుపడితిని. నాకు పాతక సంవత్సరముల ప్రాయమున్నను నా మొదటి క్రైస్తవవేద మిద్ద కరప్రతిమును ప్రకటించితిని. ఒక్క సంవత్సరములో నాకు విశ్వాసములేని ప్రభుభావ సంపూర్ణమునకు రాగని వివారించితిని. అంతట నాభక్తసన్న ఇట్లు వెదలకంకెను. అప్పుటికిని ఇప్పుటికిని నాభక్తను నేను నిందించను. ఆయనయో క్రైస్తవత ప్రచారకుడు, నేనో ద్రవ్యపరిష్కారము. ఇట్టి శ్రీని శక్తి ఎటుల నింటి యందుంచుకొనునా! ఆతని స్నేహితులను నన్ను తిరిమిచేయవలసినదనియో బోధించిరి. 1874 వ సం॥ జూలై 26 వ తేది నేను నెలకలకు సభలకు సంఘములో నే తేది ని. ఆగష్టు 2 వ తేదిని ప్రాణాగారి ఉపన్యాసమును వింటిని అందులో పాండితులముగా తేరి చెందవలయునని మూడవదియునని ఆయనతో ప్రసంగించితిని. ఆగష్టు 30 వ తేదిని నేను నాలోకభావ ప్రతికలో నా మొదటివ్యాసమును వ్రాసితిని. ప్రాణాగారు మరణించిన 1901 సం॥ నాకును తప్పక ఆపత్రికను వ్రాయుచుంటిని. నా శ్రేణిలోక భవము నేనొసంగిన మొదటియవ వ్యాసము "శ్రీల రాజకీయస్థితి" నాటినుండియు అనగా ఆగష్టు 1914 నుండియు ప్రారంభమయినది. అప్పుటినుండియు నా శ్రేణి యంతయు నేకహితోద్దేయి భారతోదయదినది. కాబట్టి నేనేనున్నా ఈసంగితి నన్ను తొలగించుటయే నాకు సంభవించవలసిన పరమ దురదృష్టము. స్వాతంత్ర్య పరులును, తేకాభిమానమును న్యులును

పెంట్లండు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము

దొరతనమువారి సమర్థనము

ఉదకమండలము, జూలై 18:— చెన్నపురి గవర్నరు గారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి యీ క్రింది ప్రకటనమును తంతి మూలముగ తెలియిస్తారు:

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రాజకీయవిషయక వాదమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును తెలియపరచవలసినదని యెల్లడొందెయ్యును. ఇందువిషయమై యాం దోళనము చేయు సంఘముల యభిప్రాయములను గూర్చియు, వారు సలహానిచ్చు విధానములను గూర్చియు ఎల్లరకును తమస్థితిని వెల్లడి చేయుటయే ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము. తమదేశపరిపాలనమున తాము కూడ పాల్గొనవలసినదే భారతీయుల స్వాభావికాశయముల యెడల ప్రభుత్వమువారు క్రియార్పకసానుభూతిని కలిగియున్నారగుట కనేకనిదర్శనములు కలవు. మరియు సామ్రాజ్యమున నుండి స్వరాజ్యమును పొందవలెననెడి ఆశయమునకును, అందులకై చేయు న్యాయసమర్థమును ప్రయత్నములకును ప్రభుత్వమువారు విముఖులు గారు. విద్య అభివృద్ధిచెంది, దేశములో వైకమత్యము నెంపొందిన కొలదియు, కాలక్రమమున భాద్యతగల స్వరాజ్యమును భారతీయులు పొందుట కట్టి ఆశ్చర్యంకరము! లేనివారయ్యె, సంగతిసందర్భములను మోచింపక యుద్ధాంతరముననే గవర్నరు ప్రాంతాధికారము గల స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు ప్రభుత్వమువారు విముఖులు. స్వరాజ్యముచేయటకు పూర్వముండవలసిన యంతరపులనుగూర్చియు, అందులకగు కాలపరిమితిని గూర్చియు, స్వరాజ్యాశయముల వివరమును గూర్చియు శ్రద్ధాభిప్రాయము లుండవచ్చును. ఇట్టి శ్రద్ధాభిప్రాయములను విమర్శించుటకు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతము పూనుకొనరు.

రాజ్యవ్యవస్థలను మార్పుచేయు గోరువారు చేసెడి యుద్యమములను వారి ఫలితములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు నద్యంకాలమున గమనింపవలసినది. కొందరు వక్తలును గంభకర్తలును ప్రస్తుతమున్న రాజ్యపాలనమును ఖండించుచు, దేశముననున్న కష్టములను తొలగించుటకు ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమును చీలివేయుట ముఖ్యమని యయామయలకు కోర్కె దించుచు, పరిపాలనాధికారాలపై కొన్ని యనివీతకరములను నిండాకోరికలును చేయుచున్నారు.

ఇట్టివారు అనుభవజ్ఞులకూర్కొనవలసిన కొందరు యువజనులను రాజకీయాంధోళనమున పాల్గొనవలసి యున్నాడనియు, వారిమనములను నపాయకములగు ప్రోచలకు లాగుచున్నారు. మార్పులను కోరునప్పుడు నిగూఢమగు దెదరింపులును, బహిరంగ గమన ప్రభుత్వవిస్ఫోటమును వీరిచే ప్రయోగింపబడుచున్నవి అందుచే ప్రభుత్వమువారి అధికారమును తెక్కిచేయకధిక్కిరించుటకు యత్నములు జరుగుటకలసిందగుచున్నది. ఇట్టిప్రయత్నములు దేశకాలికిని దేశభావినికీ భంగకరముగ పరిణమించుటయు అందుచే యుద్ధవిషయమునకై మన సర్వత్రుల కేంద్రీకరించుటకు నీటుకలుగకపోవుటయు సంభవించును. అందు మూలమున, స్వరాజ్యాధ్యయ నాయకులయందు ప్రజలకు నమ్మకము తగ్గిపోవును. ఇట్టిప్రయత్నములవలన తప్పక కలుగు ఫలితములను చూచి, యీ ప్రయత్నములను మరలివేయుదురని తలచి, ప్రభుత్వమువారు చాల ఓర్పుతో నూకుండిరి. కాని తమ విభక్త భక్త్యములను నిర్వహింపవలసి యున్నారు. కావున, రాజకీయలకు ఈ రాష్ట్రవాదుల ఆశయములకు భిన్నముగ పట్టుదలతో పనిచేయువారి చర్యకు నిశ్చలచిత్తముతో ప్రభుత్వమువారు తలకొనవలయు.

దీనిని గ్రహింపజాలరుగాని నావలెనే భర్తాభిమానము లయిన వారు దీనిని గ్రహింపజాలరు. నేనానందమును, కొంతవంది ఆంతరంగిక స్నేహితుల ప్రేమకలన గలుగు పౌఖ్యమును తప్ప దీనితమనం దెట్టి యాకాంక్ష యమును నాకులేదు. స్వాతంత్ర్యమును పొందెట్లుకొనుట కంటెను, నేను ప్రేమించువారితో సంబంధమును క్రియకొనుటకంటెను, నాకు మగ్గరణము వేటొకటిలేదు. ఇప్పుడు స్వేచ్ఛునగలిగి, మిత్రులతో నుండవలచితి నేని నేమికి పండును, గౌరవహీనురాలను నయ్యెదను. భరతఖండమునకును, సర్వభూమునకును, ప్రాపిసగుదును. ఆపట్టడట్టి జీవనము నాకు నరకహాపమగును. కాబట్టి ఈపరిస్థితులలో సులభమయిన మార్గము ననుసరించెదను. (నశేషము)

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

జూలై 16-వ తేది శనివారము 1917.

	య. ఆ.
బియ్యము క్రొత్తవి 28½ వళ్ల బస్తా	7-8-0
డిటా సాతవి 22 ప.	7-12-0
జొన్నలు 28 ప.	8-8-0
ధనియాలు బాయన 1-కి	45-8-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	14-12-0
మిర్చి క్రొత్తవి బుట్ట 1-కి గుంటూరు	70-0-0
డిటా పాతవి పరికాయ	73-8-0
పొగాకు	225-0-0
దూదికొత్తది	230-0-0
కందులు బస్తా 58 ప.	9-2-0
నవ్వులు 11 ప	8-8-0
ఉలవలు ప- 48 బ 1-కి	6-0-0
చింతపండు బాయన 1-కి	35-0-0
పసుపు బా. 1 కి	85-0-0
చక్కెర య. 1 కి	4-2-0
తెల్లము ,, 1-కి	2-2-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	6-0-0
పొకలు మ. 1-కి	13-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 లైటికి 3-4-0 చిల్లరకు 31-కి	1-3-0
తోడ్డు పా 1-కి వెల 1-10-0; 0-12-0; 0-10-0;	
నీలిమందు మ. 1-కి	75-0-0
గు- సవరములు 1-కి	15-5-6
రాణి సవరము	17-0-0
క్రొంచితానులు	5-0-0
బంగారము	8-11-0
వెండి	98-0-0
గవర్న మెంటు పత్రములు	83-4-0
సీమచేరుసెనగ బా 1-కి	25-8-0

మైనూరు రాజ్యమున స్టేగు వ్యాప్తి :— మైనూరు రాజ్యమున స్టేగు పరిస్థితులనుగూర్చి మైనూరు ప్రభుత్వమువారిక రిపోర్టును ప్రకటించిరి. దీనిబట్టి మైనూరు ప్రభుత్వము వారు ఈవ్యాధిని సాధ్యమైనంత తగ్గించుట కట్లు ప్రయత్నించుచున్నారో తెలియనగును. 1898-99 వ సంవత్సరమునుండి 1903 వరకు మొత్తముమీద 19490 నుండి వ్యాధిసోకి వారిలో 14700 మంది మరణించిరి. అప్పటినుండి వ్యాధి క్రమముగా తగ్గుచువచ్చి 1908-1913 సం. వఱకు మొత్తముమీద 9669 మందికి తగిలి వారిలో 6972 మంది మరణించిరి. అనగా తగిలినవారిలో నూటికి 72 మంది మరణించిరి. 1913-14 సం. రమున 4782 మందికి తగిలి 3222 మంది మరణించిరి తరువాత సం॥ మున 7021 మందికి తగిలి 4789 మంది మరణించిరి. గతసంవత్సరము నందు 5466 మందికి తగిలి 3808 మంది మరణించిరి. ఆయందు సంవత్సరమునందుకుంటే గత సంవత్సరమున వ్యాధి తగిలినవారి సంఖ్యతగ్గనను నూటికి మరణములసంఖ్య హెచ్చెనది. మైనూరు, బెంగళూరు, సి. మోగా, చిత్రదుర్గము జిల్లాలయందు మరణములసంఖ్య అధికముగానున్నదని తెలియుచున్నది. బెంగళూరు సి. మోగాలయందు మరణము లత్యధికము. బెంగళూరు మైనూరు కోలూరు జిల్లాలయందు ప్రతేకముగా స్టేగు ఆసుపత్రులు గలవు. సి. మోగాయందు నొకదాని నేర్పడుటయవసరము. కోలూరులోని ఆసుపత్రువలన ప్రయోజనము గలుగలేదు. అందున్న వైద్యుల అనంతమో తెలియదు. దీనిని ఉపయోగకరముగునట్లుగా చేయుట అవసరము కాదు. జిల్లాయందు కొన్ని యేర్పాటులు చేయుటచితము. స్టేగు విషమునకు నిరుగుడుగ నుండు మంగుప్రయోజనమును ప్రజలు గ్రహించి ఎక్కడచుండి "ఇనామ్యలేషను" చేయుచుకొనుటకు భనూనకము.

సోకాసిబ్బందియందు పాశ్చాత్యోరులను నియోగించుటచే చాన్లను మార్చికో, ఇంకొక ఆరుగురు ఫెయిమెన్లు నాకను నడవకుండ అనిభేయతగ ప్రకర్తించిందలకు ఎస్టే నేను పోలీసుకోర్టులో రాబు. నితాలువామగారి ఎదుట ఒక అభియోగము లేబడెను. కేసునిచారణ పూర్తియై ముద్దాయిలను నేరస్థులుగ నెంచినచో వారికి పూర్తిగ శిక్ష విధించవలెనని కస్తాను హుకెముగారు మే. శ్రీ. గురిగిరి. ముద్దాయిలు తిరుగబాటొనరించుటచే ప్రమాణికులకు చాల యక్కట్లు కలిగినది. రోజు 1 కి 500, పానులు వ్యయమును చున్నదని కస్తాను తెలుప ముద్దాయికి 12 వారములు కఠినశిక్షను విధించిరి.

చీనాదేశము

చీనాలో ప్రస్తుతము మరల కలవరము కలిగిన దనుట నిశ్చయముగాని ఎంత తీవ్రముగ నున్నదియు వివరింప నవకాశము లేదు. ప్రభుత్వమున ప్రబలముగ పరివర్తనము జరిగినది మొదలు పరిచయగ నెట్టి తొందరలు కలుగుచున్నాయన్నవి. రాజనీతిజ్ఞులను ఆనెత్తిన సాధ్యములుగాని భావనోద్వేగములకు దాసులగు వారికిని సాధ్యదేశము నందవలె చీనాయందు గూడ నిరుపయోగముగ తగవు కలిగియున్నది.

ప్రస్తుతపుస్థితి

జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించు విషయమున నిటీవల చీనాలో శిథిలప్రావేశము కలిగినది. వెకిను దొరతనము వారందరును (ఒకరిద్వరులప్పుడు) యుద్ధమున కనుకూలురు. వాటి జ్య సంగమాలవారు ప్రతికూలురు. పార్లమెంటు సభలవారు కూలురు. నేనల వారిప్రాయమును తెలిసికొనుట అవసరమగుటచే ప్రత్యేక సభను చేసిరి. అసభయంద, చాలచగ్గు జరిగిన వెనుక వారంగీకరించిరి. అంతటితో శాంతికలిగిన దను నగ నిరంతరకారణములు కలిగినవి. చీనాలో ప్రతివారమునను పీతూరియను ప్రతివెలయందును పరివర్తనమును జరుగగలదని యొక పత్రిక వ్రాసినది. నుంచూ రాజకుటుంబములోని బాలునకు చీనాదేశపు బాలిక నిచ్చి వివాహముచేసి అతనిని పట్టాభిషిక్తుని గావించి అంగ్లాదేశమునకు పరిమిత రాజప్రభుత్వము నేర్పరచ వలెనని కొంద రాంగ్లాదేశము చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించుట వలనను పెద్దయుద్ధములు లంచ గొండు లయినట్లు రుజువుగుట వలనను మంత్రివర్గము మారుట నిశ్చయము. కొద్ది ప్రాముఖ్యతగల యుద్ధము లొందోరులతో కలహించుచు వ్యాధి నెపమున నెలవు గొనుచున్నారు. ప్రజలలో గల అసంతృప్తియను పరిపాలక ప్రభుత్వ దౌర్బల్యము నందులకు కారణములుగ కనబడుచున్నవి.

అధ్యక్షుడు-నేన

మూడునెలల క్రితము ప్రముఖులు జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించ గోరిరి. మంత్రివర్గమువారెల్లల నిశ్చయించిరి. మొదట త్రనలో నాలోచింపలేదని అధ్యక్షు డందుల కంగీకరింపనెను. మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చిరి. మరల ప్రధానమంత్రి రాజీనామా నద్దుపరచు కొనటచే అధ్యక్షు డంగీకరించెనని తెలుపబడినది. కాని ప్రధానమంత్రి టాంచీజా గారు నైనిక పక్షమునకు నాయకు డని పార్లమెంటువారు తలచి అతనిని ఆపదవినండి తొలగించినగాని తా మంగీకరింప మనిరి. అప్పటికే నైనికులకును ప్రతి కక్షలకును కలహ నూచన కనబడినది. త్వలో యుద్ధముజరుగునట్లు తోచినది. కాంటన్లలోని సేనానులలో మురుపదము పిదతమైనది. టాంచీజాగారిని అధ్యక్షులు తొలగించి ఆ స్థానమున నుప్ర నిధులకు లీహంగుచంగు గారి జ్ఞాతియగు లీచింగుసీగారిని నియమించిరి. అందులకు పార్లమెంటువారంగీకరించిరిగాని నైనిక పక్షమువారు అధ్యక్షుని పార్లమెంటు వారినిగూడ నిరంించి మంత్రివర్గ పరిపాలనమును వారు రూపుమాపచుచున్నారనిరి. పార్లమెంటును నద్దుపరచి క్రొత్త మంత్రుల నియోజింపగోరిరి. తదాదిగ కలవర మతివేగముగ ప్రబలిినది.

స్వతంత్రరాష్ట్రములు

9 రాష్ట్రములు స్వతంత్రతను ప్రకటించెనని ఇదివరకు వింటిమి. ఇప్పుడు మరికొన్ని గూడ ప్రకటించిన వార్తలు వినవచ్చినవి. వెకినుపట్టణము ఛిన్గీరాష్ట్రమునందున్నది. ఆ రాష్ట్రము గూడ స్వతంత్రతను ప్రకటించినది-నైనిక - ప్రభుత్వోద్యోగులకు కలిగిన తగవు చివరకు స్వాతంత్ర్య పరివర్తనము క్రింద మారినది - నైనిక కక్షవారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నేర్పరచి పరిపాలకవర్గమును నియోజించి ప్రధానప్రభుత్వము వారిని నిరసించి తంతివార్త పరిశీలనము నేర్పరచిరి. ఉత్తర మధ్య రాష్ట్రము లందలి నైనికాధికారులుగల గవర్నరులు స్వతంత్రతను ప్రకటించిరి. వీరందరు ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యాభిలాషులతోక ప్రధాన ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు వీరందరు నేకమగు చున్నారో తెలియుటలేదు - సేనయంతయు సుకపక్షమును ప్రబోధ్యుల లందరు నొకపక్షమునకు చేరినవో పోరుజరుగనే జరుగదని యొకపత్రిక వ్రాసినది.

అధికారుల లంచగొండితనము

లంచగొండితనము పెద్దయుద్ధములలో గూడ ప్రబలియుండుటచే ప్రభుత్వవర్గము గౌరవమును కోల్పోయినది. ధీకమంత్రి డాక్టరు చెనుచినులో గారిని సహాయోద్యో

స్థానిక వార్తలు

(౧)

ఆరండేలు ఆనిబెసెంటు వాడియాగార్లు.

ఆనిబెసెంటుమ్మ ఆరండేలు వాడియాగార్లు, నోటీసు అందిన 14 దినములలోగా చెన్నపురి నుండి వెడల్పోయి ఈ క్రింది ప్రదేశములలో నెక్కడనైన నివసించవలెను.

సిరిగిరిజిల్లా, కోయంబుత్తూరుజిల్లా, బల్లారి జిల్లా, పాల్ని కొండలు, శివరాయి కొండలు, విశాఖపట్టణపురము.

నోటీసు అందిన దినము లగాయతు ఆనిబెసెంటు ఆరండేలు వాడియాగార్లు ఏసభలో న్యాయవ్యవస్థాసమును చేయగూడదు. ఏసభతో న్యాయసంబంధమును గలిగి యుండగూడదు. పుస్తకములను గాని కరపత్రములను గాని ప్రకటింపగూడదు. మేజిస్ట్రేటు గారికి ముందుగా చూపకుండ ఏయి త్తరమును గాని తంతివార్తను గాని పంపగూడదు. తీసికొన గూడదు.

ఈనోటీసు ఈ దినము ఆనిబెసెంటు ఆరండేలు వాడియాగార్లకు జారీ చేయబడినది.

సిగరెట్లు:— 1915-16లో చెన్న పురికి వచ్చినసిగరెట్లకంటె 1916-17లో రెండు రెట్లధికముగ వచ్చినవని తేలినది.

భక్తిమార్గ ప్రసంగసభ:—తంబుసెట్టిపేడి నెం 622 రు యింటియందు బ్రహ్మశ్రీ లాల్ గుడి రామస్వామి భాగవతరు గారు 'శకుంతలార్జునము' గురించి ఈనెల 17వ తేదీ ఆదివారము చుధ్యాహ్నము 4 గంటలకు ఉపన్యసించెదరు.

వైష్ణవ సిద్ధాంతసభ జాగ్జిటపును:— రామా యణపు 14వ ఉపన్యాసము నేటి సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీఉధయ రంగాచారి బి. ఏ. గారు శ్రీఉధయ ఆర్. డి. కృష్ణమూచారి (స్వామి అభినవభట్టభాణ)గారిఆధిపత్యముక్రింద నుపన్యసించెదరు.

హాకీంగారి మరణము:—దక్షిణ ఆర్కాటుజిల్లా సిరువాడి గ్రామము బాగీరు చారుగానైన హాకీంగులొం ఆసదుల్లా సాహేబ్ సయ్యుగుగారు బుధవారమునాడు రాత్రి స్వగృహమునందు మరణించినది వినుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నారము. ఈయన చాలకాలము వజరు ఆర్కాటు నబొబులకు రాజవైద్యులుగా నుండిరి.

ఆత్మహత్య:— చెన్న పురి వేవేరి సాకావైద్యశాల కోర్టు భవనకోవల విధియందుండెడిడి మురియంనూనేటు అను డేబీయ క్రైస్తవుడు వ్యాధివలన బాధపడుచుండెను ఆతని భార్య 14 వ తేదీ సాయంకాల మాటుగంటలకు బహుశకు పోయి తిరిగి 7 గంటలకు ఇంటికి వచ్చునప్పటికి ఆతడు పురిపోలికొని మరణించి యుండెను. పోలీసువారు విచారణ చేసిరి. ఆత్మహత్యయని న్యాయకర్తలు తీర్మానించిరి.

దక్షిణఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—చెంగా బహుశకు సమాపమున నున్న అన్న పిల్లెపేడి 97-వ గృహమున గల ఉపాసన మందిరమున ఈనెల 17-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు రావుమహుగారు ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు ఎం. ఏ. ఎల్. టీ. గారు (కాకినాడలో నున్న పితాపురము రాజాగారి కళాశాలా ప్రధానాధికారి.) ఆంగ్లభాష యందు ప్రార్థనము సలిపి పోషించెదరు.

గులను ఇటీవల పట్టుకొనిరి. వారివై దారుణములగు లంచపు నేరములు మోపబడినవి - డాక్టరుచెనుగారు విదేశములకుపోయి విద్యనభ్యసించినవారు. ఆధికవిషయములందు నిపుణులు. వీరు చాలా పెద్ద యుద్ధ్యోగములను తేసిరి. మొన్నటివరకును విదేశములందు యుద్ధమారంభమైన పిమ్మటగూడ చీనా ఆర్థిక రాయబారిగా నుండిరి. డేబీయ - పధికమంత్రులు గూడ చిక్కులపాలైరని తెలియుచున్నది - వీరందరును లంచగొండి తనమునకే చిక్కులపాలైరి.

చెన్న పురి బ్యాంకి:— నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు ఎస్టేబ్లిమెంట్ యువజన క్రైస్తవ సమాజమందిరమునందు బ్యాంకి ప్రధానకోశోద్యోగియగు దినాను బహదూరు ఎం.ఏ. పాథ్ సార్థి అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి నభినందించుటకు బాంకిఉద్యోగు లందఱును సమావేశ మయ్యెదరు. దోచిలము వారు అయ్యంగార్లకు బిరుదము నొసంగిన సందర్భమున ఈసభ జరుగుచున్నది.

రావుసాహెబు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠి గారి పాతశాల పెరంబూరు:— ఈ పాతశాలయంద: 6 వ ఫారముక్లాసుయూ నెల 21 వ తేదీనుండి ప్రారంభించబడును. బీదవిద్యార్థులకు తగిన సదుపాయములు చేయబడును. ఈ పాతశాలయందు చేరినవారు శిష్యుకాలములోనే దరఖాస్తు చేయవలెను. పాతశాలకు సంబంధించిన భోజన కాలా సదుపాయములు ఇదిగఱకటివలెనే జరుపుదును.

న్యాయస్థానవార్తలు.

కర్ర తొట్టెలను హరించుట:— గోవిందస్వామి అను నతి డు నాలుగు కర్ర తొట్టెలను దొంగిలించి వాటిని అమ్మి నూపి నందున వానికి 8 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడినది.

కోడిదొంగతనము:—16 సంవత్సరముల కయ్యన్నగల రాజానాయక్ అనునతడు నరసింగ మొదలిగారి కోడిని దొంగిలించినందుకు వానికి 8 దెబ్బలు శిక్ష మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి.

మోసము:— పరశువాకపు కాపురముగలగు సోమ క్క అను పాలనమ్మ మనిషికి, నెడు మేజిస్ట్రేటుగారు నూలు రూపాయలు జరిమానాయు యియ్యనిచో మూడుమాసముల కఠినశిక్షయు విధించిరి. ఈమె ఒక వర్తకునియొద్ద వెండికొరకని నగలను ఎరువుతెచ్చి తాకట్టు పెట్టినందున శిక్షవిధింపబడినది.

ఎలెక్ మేరీ విల్ సకకన్యగారు ఒకనాడు కలకత్తాలో మోటారుబండిలో బోవుమండగా యెడవచ్చుచున్న పంజాబు ఇన్ జనీరింగు కంపెనీవారి మోటారుబండి కన్యగారి బండికి డీకొనెను. ఆమెకు గాయములు తగిలెను. మోటారు బండి విరిగెను. ఆమె నష్టమునకుగాను కంపెనీవారివై 2000 రూపాయలకు కలకత్తా హైకోర్టులో దావాతెచ్చెను. జడ్జి గారు ఆమె కనుకూలముగా తీర్మానించిరి. కంపెనీవారి వోడకునకు 100 రూపాయల జరిమానా విధించబడినది.

కృష్ణామండల విభజనము:—ఈమండల విభజన మిట్లుండదగునని కే. అరుణాచలశాస్త్రిగారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

క్రొత్తిగుంటూరు జిల్లా డెప్యూ థానాకాలు:—బొప్పలు తెనాలి, చేపల్లె.

మెరికీ థానాకాలు:— గుంటూరు సురైసపల్లి కల్నాడు, నరసాచాపుపేట, సెనుకొండ, నందిగమరు, నందిగామను డివిజి చేర్చి ఒంగోలును నెల్లూరుకు చేర్చవలెను.

క్రొత్తికృష్ణజిల్లా:— డెప్యూ థానాకాలు:—బందరు, గుడివాడ, కైకిలూరు, ఏలూరు, భీమవంకము, క్రొత్త పెంటచాడు.

మెరకీ థానాకాలు:— డెవవాడ, గన్నవరము తిరువూరు డివిజన్, విభజింపబడవలె నని కోరబడిన ఈ జిల్లా నుండి నందిగామ, కొవ్వూరు, నరసాపురము, క్రొత్త తెలుకు అను నాలుగు థానాకాలు తీసివేయబడినవి. ప్రస్తుతపు తెలుకును తెలుకు- పెంటపాడు అను రెండు థానాకాలుగా భాగించుట కాలోచనలు గావించుచున్నారు. ఇంకను జిల్లాలో థానాకాలు అధికముగా నున్నయెడల డెవవాడను గూడ గుంటూరునందు చేర్చవచ్చును. అట్లు చేసిన ఒంగోలును నెల్లూరు జిల్లాలో చేర్చుట చాల అవసరమగును.

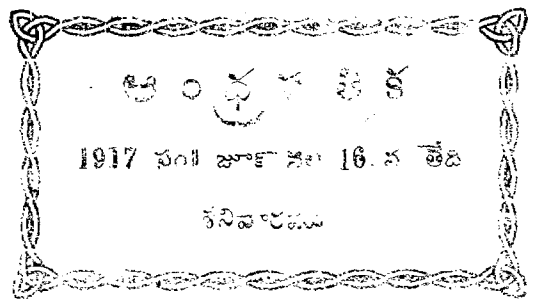
క్రొత్తగోదావరిజిల్లా డెప్యూ థానాకాలు:— అయలూపురము, రాజనోలు, రామచంద్రపురము, కాకినాడ, నరసాపురము, క్రొత్తతెలుకు (ప్రస్తుతపు తెలుకులో సగముభాగము.)

మెరికీ థానాకాలు:— కొవ్వూరు, రాజమహేంద్రవరము, నెల్లూపురము భద్రాచలము ప్రుస్థుప్రదేశము మెరకీ.

మన్యపు భాగములు:— మెరకీ, పోలవరము, యల్లవోడు, చోడవరము నర్సాపురము తెలుకు కొవ్వూరు థానాకాలు కృష్ణాజిల్లానుండి గోదావరికి చేర్చబడును. కాన మధ్యరాష్ట్రము లనుండి గోదావరికి చేర్చబడిన థానాకాలను మరల నా రాష్ట్రములకు చేర్చవలెను.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రజావాక్యము	2-3
బెజంటుగారి లేఖ, పెండ్లెండు ప్రభువుగారి యపన్యాసము	4
స్థానిక, స్వరాజ్యసాధనార్థము	5
ప్రధానవాక్యము	
రాజ్యాంగ వాతావరణము	6
వాక్యము - వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశీయత్రాసము	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు కంట్రీవాక్యము	11-12
సి. పి. గానపాపయ్యగారి లేఖ	13
రాజకీయములు	14

రాజ్యాంగ వాతావరణము.

చెన్నపురి రాజ్యాంగ వాతావరణమునందు ప్రచలన ముద్దించింది. ఉదకమండలమునం దెప్ప దిన ప్రచలన మిప్పుడు మద్రాసునకు వ్యాపించి నది. "స్వామిభక్తిపరాయణులైన ప్రజాజేమ సంరక్షణమునకై" స్వేచ్ఛానిరోధకమార్గముల ననల విధములు యవసరమైనవి పాలకు లొకలేఖను ప్రచురించిరి. ఆలేఖమున కనుగుణ్యముగను ఆరండేలు వాడియా బెజంటుగార్లను నిర్బంధప్రవాసదండినమునకు చెన్నపురి దొరతనమువారు నేడు పాలుచేరిరి. ఇంక నెందరీ నండనమునకు బాలుగా వలసి యున్నారో నిర్ణయించుటకు వీలులేకున్నది. శాంతి భూయిష్టమైన చెన్నపురి రాజధానియందు పాలకులు నిరోధకమార్గము నవలంబించుట య శాంతికి గారణంబగుచున్నది. అశాంతిని రగుల్చుట నులభముగాని చల్లార్పుట నులభముగాదు. చెన్నపురి దొరతనమువారి యుత్తరమును బరిశీలించిన వారల కందలి యసంగతియును బోధ్యము లగుచున్నవి. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువర్యుడు శాసన సభ యందు వారు చేసిన ప్రసంగమునకు సమాధానముగను వారినలంబింప దలచిన నిరోధకమార్గమునకు సమాధానముగను నొకలేఖను ప్రచురించిరి. ఆలేఖయందు "బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమైన స్వరాజ్యదర్శము కట్టను ఆయాదర్శముకై సక్రమ ప్రచారము కట్టను ప్రభుత్వము వారు ప్రతిఘటించియుండ లేదు. ఆయా దర్శనానుభవమును శంకించుటలేదు." అని ప్రకటించిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమైన స్వరాజ్యస్థానమును భావమునందు పాలకు లంగీకరించుచున్నారు. కాని భావము క్రియగా మారుటకు ప్రజలు చేయుచున్న ప్రయత్నములను పాలకు లామోదించుటలేదు. స్వరాజ్యసాధనమునకు నలయు కాలపరిమితియందును దాని నిర్ధారణ చేయుట యందును భేదాభిప్రాయములుండవచ్చునని పాలకు లంగీకరించిరి. కాని దేశమునందు విద్యావిపేకములు వ్యాపించి ప్రజలయందు ప్రజాసభ్యత్వ చక్షునము గలుగునంతవరకును "యుద్ధానంతరము సంపూర్ణ స్వరాజ్య స్థాపనాదోశమును వారు నిందించుచున్నారు" అని పాలకులు తెలిపిరి. ఇంతేకాకను ప్రస్తుతము రాజ్యాంగాదోశమునం దవలంబితములగుచున్న మార్గములను

పాలకులు గర్హించుచున్నారు. చెన్నపురి పరిపాలకులు స్వరాజ్యాదోశమును అక్రమముగాదని యంగీకరించిరి. ఆదోశమును సక్రమమైనపుడు దానిని నిష్కరించుట క్రమముగాజాలదు. స్వరాజ్యవిధానముకట్టను కాలపరిమితికట్టను భేదాభిప్రాయములుండవచ్చునని పాలకు లంగీకరించిరి. స్వరాజ్యవిధానము కట్ట భారతీయులు వివిధ సభలయందు వారి యభిప్రాయములను తెలిపిరి. ఆ యభిప్రాయములను స్వరాజ్యవాదులు నూత్రమే ప్రకటించుట లేదు. అన్ని రాజకీయసభలను వైకికంత్వముగ స్వపరిపాలనాదర్శమును ప్రకటించినవి. ఆదర్శము కట్ట ప్రజాభిప్రాయమునందు విశేష భేదములేదు. కాలపరిమితియందు భేదభావము గలుగుట సహజము. నూత్రమేగ బ్రిటీషుపరిపాలనము దేశమునందు వ్యాపించియున్నది. కాని ప్రజలకు స్వపరిపాలనాసంస్థ మొనరు సోకిన దరుటకు నిదర్శనములు లేవు. ఈవిధమైన వృద్ధి గలిగిన స్వపరిపాలనము స్థాపితమగుట కెన్ని వందల ఏండ్లు కావలయునో పాలకులు నిర్ణయించవలసియుండును. మహా సంగ్రామము వలననుకొన్ని శతాబ్దములలో జరుగవలసిన మార్పులు మూడేండ్లలో జరిగినవని లాయడుజార్జిగారు తెలిపిన భావమును చెన్నపురి పరిపాలకులు గ్రహింపవలసి యుండును. ధర్మసూత్రములు లోకమున కంతయును సమానముగ నుండును గాని దేశదేశమునకు భిన్నముగ నుండవు. ఇతర రాజ్యములందు సాధ్యమైన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు భారతఖండమునందును సాధ్యము లని భారతీయులు విశ్వసించుచున్నారు. ఈభావములందు వివరితమేమియును లేదు.

యుద్ధానంతరమునందు భారతీయులు సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారనుట మిథ్యావాదము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రయోజనకరములుగ నుండుటకై భారతీయులు సంస్కరణములను నిర్ణయించిరి. అందు కార్యనిర్వాహకాధికారము శాసన నిర్వహణాధికారమునకులో బడియుండుట యొక ముఖ్య సంస్కరణము. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువర్యుని ఖండనమునకు ముఖ్యముగ నీ సంస్కరణము గురియైనది. నూతన సంస్థాపనలు వాంఛనీయము లని యంగీకరించినపుడు వర్తమాన సంస్థాపనలందలి లోపములను జూపుట యవసరము. విమర్శనము చేయునపుడు చూపిన లోపములను నిందావాక్యములను గ్రహించుట ప్రయోజనకరము గాదు. ఉపన్యాసకులు పత్రికలు చేయు ఖండనములందు అధికారావమానము గాని అధికారధిక్కారము గాని కలదని తలచుట యసంగతము. రాజ్యాంగ చర్చలందు పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు సహజముగ గలుగుచుండును. పాలకులు రాజ్యాంగ విమర్శలని దృష్టితో నవలోకించుట సమంజసముగాని కేవలము దురుద్దేశము నారోపించుట సమాజసముగాదు. ఇంతవరకును వ్యాపించిన స్వపరిపాలనాదోశమువలనను శాంతికిని జేమమునకును భంగము గలిగినదని నిర్ణయించుటకు నూచలలేవు. ముందును భంగము గలుగునని నమ్ముట కవకాశములు లేవు. ఇంతవరకును పాలకుల చిత్తము చలించకుండుట ధర్మము. ముందైనను లేనిపోని కలవరమును బొంది దేశమునందశాంతిని గలిగించుట ధర్మముగాదు. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు గారు వారికి సహజమైన యుదారస్వభావమును వదిలి దేశమునందశాంతిబీజములను నాటుట యనర్థదాయకము.

శ్రీమతి ఆనిబెజంటుగారు

"నేను భగవద్రాతన ప్రేమించుటవలనను కాలాత్రిక్రమము గాక పూర్వము ప్రబోధముదయింపజేయ బ్రతుకైందటవలనను నేను నిర్బంధక వాగ్దానమును కారాగృహవాసమును స్వీకరించుచున్నాను. ఆధర్మాచరణముకంటెను కష్టోపభోగము శ్రేయస్కరము. మానవోనికంటెను స్వతంత్రనాశము శ్రేయస్కరము నేను ముసలితనమునందున్నాను. నామరణమునకు పూర్వము భరతఖండమునకు స్వరాజ్యము సంప్రాప్తమగునని నమ్ముచున్నాను. ఆచూహావాతయ ప్రాప్తికై నేను స్వల్పముగ నైనను దోడ్పడియుండిన నేను భగ్యురాలను. కంజేమాతరం"

శ్రీమతి ఆనిబెజంటుగారు మ్రోదన సోదరి సోదరులకు వ్రాసిన లేఖ యశోకుని శిలాశాసనముల వలె నాచ ద్రార్కము భారత జాతీయేతిహాసము లగు స్థిరపదమును గొన గలను. బెజంటుగారు స్వేచ్ఛావతార మునుట యతిశయోక్తి గాదు. ఆమె తన ఇననవిజైదన యేట నుండియును మూలవస్వాంతర్వ్యములను రక్షించుటకై కంకణమును గట్టుకొనినది మనోస్వాంతర్వ్యమును గాపాడుకొనుటకై సంసారవియోగమున కంగీకరించినది. మతస్వాంతర్వ్యమును బూచుకొని పరమత ప్రవేశమును గైకొనినది. హిందూదేశ సేవను జేయుటకై సకలకష్టముల ననుభవించుచున్నది. అవ్యాజమైన మానవసేవను జేయుటకై జీవితమును ధారవ్రాసినది. ఆనిబెజంటుగారి జీవితమునందొక యశ్వతీశీలము గోచరంబగుచున్నది. ఆమె యాదోశనమంతయును ధర్మబద్ధము గాని ధర్మప్రతికూలము గాదు. హత్యలను క్రూరకృత్యములను బెజంటుగారు గర్హించుచున్నారు. కాని నమ్మికదానిని నిర్భయముగ కష్టనుఖములను బరిగణింపకను ధర్మమార్గమున వ్యాపింప జేయుట కసార్మికములు పాటుపడుచున్నది. పాశ్చాత్యస్వాతంత్ర్యస్థితినినుభవించిన బెజంటుగారింకలకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట యసంభవము. నిరంకుశాధికారాయత్తమైన భారతఖండమునందు బ్రిటీషు అధికారవర్గము వారి అధికారిబలమును నిర్మూలము చేయ సమకట్టినదని నమ్మిబెజంటుగారిని గర్హించుట యందుమితలేదు. కాని అధికారవర్గమైనను దేశజేమమును ప్రజాజేమమును సంపూర్ణదృష్టితో నవలోకించినపుడు బెజంటు గారిని గర్హించుటకు గారణంబులుండవు. విషయానలోకనమునందు పాలకులకును పాలితులకును భేదము గలదు. బెజంటుగారు సంపూర్ణముగ పాలితులపక్షము నవలంబించి విషయానలోకనమును జేయుచున్నారు. బెజంటుగారు కోరన స్వరాజ్యమునకును సామ్రాజ్యసభయందు మ్రోదన ప్రతినిధులు గోరిన స్వపరిపాలనమునకును జాతీయ మహాసభయందును మహమ్మదీయ మహాసభయందును మ్రోదనపులును మహమ్మదీయులును గోరిన స్వపరిపాలనమునకును విమర్శించినపుడు విశేషమైన భేదము గన్పించును. జాతీయమహాసభలు బెజంటుగారు చేసిన యాదోశమునకు బూనుకొనలేదు. బెజంటుగారు చేయ పూనుకొనిన మహాదాదోశనమే ఆమె యవరాధమునకుమూలకారణము. ఈయాదోశమునందు బెజంటు సక్రమమార్గము నవలంబించుచున్నది గాని యక్రమ మార్గము నవలంబించుట లేదు. బెజంటుగారు గతించిన మూడేండ్లలోను భరతఖండమున కివారమైన సేవను జేసినది. పాలకులేమి చేసినను భారతీయులు బెజంటుగారి దేశసేవను మఱవజాలరు. దేశ శాంతికి భంగము గలుగునని దేశరక్షక శాసనమును బెజంటుగారిపై ప్రయోగించుట ధర్మవిరుద్ధముగాని ధర్మానుకూలముగాదు. పాలకు లీ మార్గము నవలంబించుటవలనను శాంతిమయమైన చెన్నపురి రాష్ట్రమునం

దశాంతిని స్థాపించినవారగుదురు. పాలకులు బెజంట్లు గారికి నిర్బంధప్రవాసశిక్షను విధించినచోడల లోకమునం దంతటను బ్రటిషు పరిపాలనము పట్ల దురభిప్రాయమును గలిగించిన వారగుదురు.

ఆని బెజంట్లుగారి సుగుణశీలములు లోకమున కంతకును తెలిసియున్నవి. అన్ని దేశమాలందును నామె పేరు ప్రసిద్ధిని బడసినది. ఆ ప్రసిద్ధివలనను చెన్నపురి పాలకు లవలంబించెడి నిరోధకమార్గములు లోకవ్యాప్తములై యపభ్యాతికిని దేశము నం దశాంతికిని గారణములు గాగలవు. అరువది ఎనిమిది ఏండ్లు నిండిన బెజంట్లుగారు రాజ్యద్వేష పరవశయైన దనుట యసంగతము. దేశభక్తిప్రేరేపకము బ్రటిషుసామ్రాజ్యాభిమానపూరితమై బెజంట్లుగారి యాందోళనమునకు పూనుకొనినది గాని స్వలాభాపేక్షకై పూనుకొనలేదు. బెజంట్లుగారి లేఖ యందలి ఈ క్రింది వాక్యము లాపె హృదయము నందు దయించిన పరితాపమునకు నిదర్శనములు. “నలువది మూడేండ్ల నుండియును నాజీవితమును నేను లోకోపకారార్థమై వినియోగించుచున్నాను. నేవనుజేసెడి నా స్వాతంత్ర్యము పోయినపుడు నాకు సర్వమును శూన్యము గాగలదు” శ్రీమెట్లందు ప్రభువుగారు ప్రశాంత చిత్తముతో బ్రటిషు సామ్రాజ్యసిద్ధిని భారతీయులస్థితిని బెజంట్లుగారి స్థితిని నవలోకించి వ్యవహార నిర్ణయమునకు బూనుకొనకుండుట సంతాపకరము.

—:—:—

వలసరాజ్యములందు ప్రవాసకులు

గత సంవత్సరమునందు చెన్నపురినుండి ఫీజీ (ఓనిడా)కు బ్రటిషు గయానా జిమెయి కామారుపిప్ర దేశములకు 2,516 మంది ప్రవాసకులు వెళ్లియండిరి. మలయా ద్వీపములకు 97,711 మందియును బర్మాకు 75,251 మందియును సింహళమునకు 181,052 మందియును పోయియుండిరి. గత సంవత్సరమునందు నిర్బంధక వ్రాతపద్ధతి నాపుటకు పూర్వము ఫీజీ ద్వీపములకు 950 మంది వెళ్లియండిరి. రాజప్రతినిధి నిర్బంధక వ్రాతపద్ధతి నాపిదేశమున కుపకృతిచేసినారు. కాని ఫీజీ ద్వీపము లంబంతవరకు నిలిచియున్న వారిగతిని నిర్ణయించుటకు వియర్గును గారచటికి వెళ్లియున్నారు. బర్మాకు పోయెడివారి కష్టము లిటీసల ప్రచురించిన లేఖనలనను ప్రతికాసాతకులకు విదితమయి యున్నది. ప్రతియేటను లక్షలకొలది ప్రజలు పని పాటులకయి చెన్నపురినుండి విదేశములకు పోవుచున్నారు. వారికి దగిన కట్టుదిట్టములను దిగెడి రేవుస్థలములందు చెన్నపురి పరిపాలకులు చేయవలసియుండును. లేనిచో చెన్నపురి పాలనముయొక్క గౌరవమునకు భంగముగలుగుట ప్రజలకు కష్టముల పాలగుటయును సంభవించుచున్నది.

యుద్ధమునము.

నిన్నటితో యుద్ధమునపు కాలపరిమితి ప్రస్తుతము పరిమాణమై మెందినది. ఇంతవరకును రహదారికి కొట్టెరూపుములు వహించినవి. అందుబాంబయి బంగారా రాష్ట్రములు చేరి కొట్టెవంతున రహదారి 18 కొట్టె రూపుముల పుత్రములను గొనినవి. కలకత్తా అగ్రస్థానము నంకరించినది. చెన్నపురి రాష్ట్రము 170 లక్షల రూపుముల పుత్రములను గొనినది. కోశాధ్యక్షుని నిర్ణయముల సంపూర్ణముగ ఫలవంతములైనవి. కోశాధ్యక్షుడు జూను మధ్యభాగమునకు 15 కొట్టె పత్రముల ముద్రవహించి అంచనాపేసెను. చెట్టింపు మొత్తమునకు మించినది. ఇంగ్లాండు దేశముతోబోల్చి ఈ మొత్తము స్వల్పమైనను హిందూదేశ స్థితితోబోల్చి క్రీమియము వెద్దదని తేలుచున్నది. ఇంతవరకును హిందూదేశము నందు రెండుమామిడి కొట్టెల మించిన పుత్రము లెప్పుడును నవ్యుడలేదు. ఈ కష్టరూపకాలమునందు 18 కొట్టె రూపుముల పుత్రముల నమ్ముటకు బట్టి ప్రజలకు బ్రటిషుసామ్రాజ్యము పట్లగా ధాభిమానము కృత్తవగుచున్నది. అయినను హైందవులరాజభక్తిని కంకితపెడి హాసీయు లనేకులుగలరు. ప్రజలువారి సంపదలకు తగినరీతిని పుత్రములను గొనలేదని ఇంగ్లీషువును

పత్రికనంటి పత్రికలు వినుగువిదానుములేకను నిరంతరము ఘోషించుచుండును. కోశాధ్యక్షుడు సర్, కిలియన్ మేయరుగారు వేసిన చుడింపు సరిపోయినది. ఆధికారవర్గాభిమానులు మేయరుగారి మార్గమునవలంబించుట శ్రేయస్కరము.

శ్రీ బెజంట్లు ఆరంభేలు వాడియా

గార్లకు ప్రవాసదండనము శ్రీ మెట్లందు ప్రభువత్వము శాసనసభయందు మూచించిన మార్గమును విశ్లేషింపి బూనకను నవలంబించుట సంతాపకరము. దేశసంతృప్తిక శాసనము ననుసరించి ఆరంభేలు గారు వాడియాగారు నిర్బంధ ప్రవాస దండనమునకు గురియైరి. చెన్నపురియందు రాజ్యాంగాందోళనమునం ది శాసనమును ప్రయోగించుటకు పాలకులు పత్రమించిరి. దేశసంతృప్తిక శాసనము దేశ ప్రజలను దండించుటకై నిర్బంధపడినది గాని రాజ్యాంగాందోళనకర్తలపై ప్రయోగించుటకు నిర్బంధపడలేదు. ఆ తీర్మాత్రమును శాంతియుమైన చెన్నపురి రాజధానియందు ప్రయోగించుట సంతాపకరము. ఆరంభేలుగారికి పంపిన యుక్తపునందు “ప్రజాతేమమునకు ప్రతికూలముగు నిధము గను ప్రవర్తించినానియును ప్రవర్తించబోవుచున్నానియును నమ్ముటకు మంచికారణములు గలవు.” అని వ్రాయబడినది. ప్రజాతేమమునకు భంగకరముగు మార్గములను వారే మకలంబించినది దేశసంతృప్తిక శాసనమును ప్రయోగించుట వలనను విదితముగాదు. అధికారుల కీ మార్గమును నవలంబించుట సులభమైనను న్యాయాచరణమునకు మాత్రము మార్గము గాబలదు. ఆరంభేలు గారినిర్బంధ ప్రవాసముతో హిందూభారతీయవిద్యావిధాన మంత మొందుట సంభవము. భారతీయవిద్యా విధానము సయితము పాలకులకు భయోత్పాతముగ నుండవచ్చును. పాలకుల యాచరణము వలనను ప్రజల హృదయంబులందు గలగల సంతాపమును పాలకు లూహింపజాలరు. పాలకులు ప్రజాభిప్రాయమును గమనింతు నిరంతరభాధికార వ్యవహారములపై నను ప్రయోజనకరము. నిరోధకతంత్రమార్గం భమైతరువాతను బ్రహ్మత్రయమునకె సర్వత్ర ప్రయోగమును గాంచుట సహజము. అధికారవర్గ మియ్యత్రయము నెంతవరకు వ్యాపింపజేయుదురో కాలము తెలుపగలదు. శ్రీమతి బెజంట్లు గారును నిర్బంధ ప్రవాస దండనమునకు పాలుచేయుచిరి.

(౧) వ్యతంతములు

ఈనెల ౧వ తేదీ కిరవన ప్రభువుగారి మరణదినముగావున కలకత్తాలోనున్న ఆయన విగ్రహమునకు పూలదండలు వేసి ఉత్సవము గావించిరి.

ఇంగ్లాండులో జరిగిన నీరయరు క్రెంట్లర్ పరీక్షలో ఈ క్రింది పేర్లగులవారు తీర్ణులైరి:—డి.యి. రూబెక్ (పూనా) ఎస్. ఆర్. సామ్రా (చందరాను) ఎస్. పి. ప్రసాద్.

మార్కు వంగ రాష్ట్ర పాలకుటియరు టైఫీల్సు, కలకత్తా పోర్టుడి ఫెన్సు వాలంటరు కోరులకు వంగదేశపు గవర్నరు కోనాల్డుపే ప్రభువుగారు హాసరీ కర్నలుగ నియమించ బడిరి.

విమానవాహిలన కేవుగారి గృహమున 104 గురు హతులైరి. 104 గురికి గొప్ప గాయములు తగిలినవి. 262 మందికి గ్వల్లు గాయములు తగిలినవి. 120 మంది మెల్లలునుడ మృతులైరి.

రాకసాకము.—వైజామువారికి ఆంగరక్షకుడుగానున్న కర్నలు నవాబ్ ఆఫ్ బెజుల్ ముల్ ముల్ గారు చెన్నపురికివచ్చి ఎచ్చూరు రిఫన్ బాడ్జీలో కొద్దికాల ముంజెదవని తెలియజచ్చుచున్నది.

ప్రాథమము:—మోతు టైడాగారి ఆజ్ఞలపకారము చెన్నపురి మహమ్మదీయు లందఱును అనియసాహేబుగారి ఆధ్యక్షకృతిం ద యసీదునందు సమావేశమై దొరతనమువారికిని వారి సహాయులకును జనుముకలగకతనయిన, యుద్ధము క్రియముగా అంతయుకాకతనయిన ప్రార్థించిని సుఖీ అంబా మాత సంభుకాగ్యవర్గులకు ఆజ్ఞలు హుస్సేను జివాశీకంపెసి వారు గవర్నరుగారికి తంబివాడనెరిరి.

తిరుమనాపల్లి చిరంబరస్వామివారి 80వ వార్షికోత్సవము యీనెల 13 వ తేదీని జరుపబడెను. కావేరీనదినుండి నలముతేబడి స్వామివారికి అభిషేకములు 12 గంటలవరకు చేయబడెను. సాధువులకును సన్యాసులకును మహోత్సవపూజ యందు అన్న కానము చేయబడెను. సాయంకాలము 4 గంటల వరకు వీధిలక్ష్మి దాస మొసంగబడెను. ఆనెని ఉపన్యాసము బువగయిగా లిఖ్యబడెను.

గడ్డెనుసతి:—గడ్డెనుసతి మరణమును గూర్చి బంగారీ పత్రిక నిపులముగ వ్రాసినది. 1886లో నీమెకు పరిణయము జరిగినది. ఈమె ఈవత్సరారంభముననే భర్తతోగూడ ఈదేశమునకు వచ్చిలక్ష్మి నగరమును నివసించుచుండెను. అచటనే వ్యాధిసోకినది. ఆమెకు కలకత్తాకు తీసుకొని గొయిరి అచట నామెకు డాక్టరు నీలరత్న సర్గానుగారి మంపియున చికిత్సచేసిరిగాని ఆమె అచటనే కీర్తితేమగా వెళ్లినది.

కాంజీవరమున దేవగారును స్వామి మహోత్సవము ఈనెల 1వ తేదీని ప్రారంభమై 14వ తేదీ వ్యాధి నిర్మోలనముతో ముగిసెను. అందఱును సహాయ మొనర్చిరి. పోలీసువారు చాల శ్రద్ధగ పనిచేయుటచే అల్లరు లేమియు జరుగలేదు. మూనిసి పాలిటీవారు చాలశ్రద్ధపూరి పారిశుధ్యమును గమనించుటచే కలరా మొదలగు వ్యాధులు కలుగలేదు. కాని సమీపమందుండిన పల్లెలయందుమాత్ర మెక రిద్దఱు కలరావలన చని పోయిరి.

యావద్భారత మహమ్మదీయ సంఘాధ్యక్షుడు జిన్నా గారును, యితర మహమ్మదీయ నాయకులును స్వరాజ్య సమితియందు సభ్యులైనటులు తంత్రీవార్త చేసెను. మహమ్మదీయ నాయకు లొనర్చిన కృత్యము కుమ్మలాభూషాత్రమై వారలదేశ స్థితిని వెల్లడించుచున్నది. దేశీయ మహాజన, మహమ్మదీయ మహాసభలు తలపెట్టిన జ్ఞాపదేశక కార్యక్రమమును సాగనియకుండ చేయ కట్టుదిట్టముగు యత్నములు జరుగుచున్నవిగాన, నిట్టి సమయమున నందఱేక మైనయెడల, సందిగ్ధవృత్త తొలగి దేశము వృద్ధి నొందునని మ్యాంబిడియాప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

ఈతముక్కుల యజ్ఞము—మదరాసు రైలువేలయిన ఈశాన్యవైపున సుమారు 5 మైళ్లకు తక్కువగానుండు చక్కని శూర్యసముద్ర తీరమున నుండిడి, ఈతముక్కుల గ్రామమున బ్రహ్మశ్రీ కప్పగంతుల సీతారామయ్య శాస్త్రులగారి వలన యజ్ఞము ఆసాధ శుద్ధ ౧౭ బుధవారము (20-6-1917 మొదలు 23-6-1917) జరుపబడును. కనుక అందఱు సకుటుంబ సభివారము గాయగముకు విచ్చేసి యథాశక్తి యజ్ఞ శ్రేయపూజనభాజనలై క్రతుసాకల్యము మొందింకలందులకు ప్రార్థింతులు. ఈపర్యాయము తప్పక జరుగునని పోలూరునుబ్బారావుగారు తెలుపుచున్నారు.

సముద్రముమీద పయనముజేసి బర్మాదేశమునకు బోవు హైందవుల ఆదరణను గురించి స్థానిక ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—

ప్రస్తుతము యుద్ధసమయమగుటచే నిబంధనలకు రద్దుజేయుటకు గాని, మార్గులు కలుగజేయుటకు గాని వీలుపడదు. ఈ నిబంధన లిటులే యుండవలెను. పోలీసు, కష్టము ఉన్యోగస్థులకు ఈయధికారము లుండవలసినదే యనియు బర్మా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఇండియానుండి ప్రజలు బర్మాకు పోవుటచే నుచట చరచావివ్యాధి బర్మాదేశమందు వ్యాపించినవని స్పష్టమై ఆఫీసు తెలిజేసి నాటి, దీనిని నివారించుటకు టీకాలను వేయించుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి.

హిందూదేశ యుద్ధములను నిమిత్తము దొరతనము వారికి ప్రజలు అశ్రీతి నాయమొనర్చిండులకు విల్లిండ్లను ప్రభువుగారు ప్రజల నెంతయు అభినందించు. హిందూ వారి మనీ కాభివారు 62 లక్షల రూపుముల వోసంగెను. హిందూ రాజధాని ప్రజలందఱు తమ శక్తికలనలేక ఆధికసాయ మొనర్చినది నుడిచిరి. ఇట్టిసాయముచే ద్రిటిషు సామ్రాజ్యము వారు ఇండియానలకు కలుగజేసిన మహోపకారములను తెలిసి కొనగలరు. ఆంధ్రయులు భావతీయలు కలిసి సామ్రాజ్య కార్యములయందు సమభాగము వహించి కార్యనిర్వహణమును వహించెదరు. నిన్నటికోటాన మధ్యపుటప్పపుత్రములను గొనుటకు కోగాను కోట్లుగలరులు విచ్చేసిరి హిందూలలో యుద్ధముల చందాలు 10 కొట్ల 15 లక్షలు సుమూడినవి

విరోధా మహా సంగ్రామము

కనస్టాబులను రాజు గ్రీసునుండి వెడలిపోవుట

ఇచ్చనల సంతి సూచనలు - ప్రసిద్ధి చెందిన విల్సన్ గారి హెచ్చరిక

లండను పై విమాన దాడి - బాంబుల వలన నష్టము

సప్తమరంగమున 600 X జములు మిత్రమండలివారికి వశమగుట

వెల్లంపల్లిలో పరికరములను వదలుట - బోవర్ల గారి ప్రసంగము

(రైతు దుష్టత్వము)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు నావికా నష్టములు

లండను, జూన్ 15:— జర్మనుజలాంశ్రిములు మరల నమ్మకలక వర్తకపుటాడలు విశేషముగ ముంచి నేను బడుచున్నవని తెల్పబడుచున్నది. అందుచేతనే ముంచి నేను బడుచున్న నాకల సంఖ్య తగ్గిపోయినది. కాని శత్రువులు తమని జ్వంభణ దినములలో ముంచి నేనుచుండిన నాకల సంఖ్య నిశ్చయ సంఖ్య చాలకొలదిగ నున్నది.

లండన్ పై విమాన దాడి.

లండను, జూన్ 14:— జననమ్మములైన బ్రిటన్ ల యందు బాంబులను మును గురిపించిరి. విమానపదవలను ప్రయోగించిరి. ఇంత విపరీతముగ తరఫరంపరలుగ బాంబులు పరప బడినను కొండ రెట్లతో యత్నములనుగ ప్రాణముల తప్పించు కొని పారిపోయిరి. కొన్ని యిండ్లమును 2, 3 వేల ప్రజలు వాసముజేయుచుండిరి. ఈగృహములయందు దున్న గవాక్షము లన్నియు చల్లారినవి. పెండ్లికలనలె సహస్ర కుసుకలైనవి. రస్తాయందు రంధ్రముగూడ బడినది. ఇట్టివృత్తు తెన్నియో ఇంకను కలిగినవి. కాని ఒకదైనను హతు దగపడలేదు. ఒక పాతశాలలో, పడిన బాంబులు (వేలవేలేదు. ఆచుట్టుప్రక్కలనున్న ఇంకొక పాతశాలయందు గూడ బాంబులు పడినపుడు విద్యార్థులను దొడ్డిలో పాటలు పాడించుచుండిరి. వైమానికులు సూరించుచున్నారను వర్తమానము తెలియగనే పిల్లలందరు దొమ్మిజరుగు కాలమందు సంగీతముల పాడుచుండిరి. ఎవరికిని ఆఘాతము కలుగలేదు. ఈర్ష్య ఎండులో నున్న పాతశాలయందు మాత్రము కొన్ని నష్టములు కలిగినవి. పాతశాల కప్పలోనికి కొన్ని బాంబులు దూరినవి. వై అంత స్తవంధున్న చాలికోక తె చనిపోయినది. దానికి కొంచెము దూరములోనున్న అంతస్తుపైనున్న బాంబు నేను చనిపోయిరి. క్రింది యంతస్తులోనున్న గదిలో కొన్ని బాంబులు పడినవి. 64 పిల్లలను చల్లారినవిగ నేను. బల్లులు మున్న గురవెయ్యియు నుగయ్యెను. అనేకమంది శైశ్వముపూని చాలవరకు చని పోయినవారిని, గాయములను జెందినవారిని యితర చోట్లకు గొంపోయిరి. ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు గాయముల తేకుడక తప్పించుకొని పారిపోయిరి. కాని వారిదేహములకు రక్తముతో నిండియుండెను. గాయములు జెందినవారిలో అనేక మందికి అవయవము నాడిపోయినవి.

నష్టములగురించి యధికారులు తెలియజేయుట

లండన్, జూన్ 15:— శత్రువిమానముల దాడివలన 104 మంది హతులైరి. 154 మందికి గొప్ప గాయములు తగిలినవి. 269 మందికి కొంచెము దెబ్బలుతగిలినవి. పిల్లలు 120 మంది చనిపోయినవని కామన్వెల్త్ సర్ జార్జి కేపుగారు నడిచిరి.

రైతుకు తెలియరూ హతులగుట లేదు.

లండను, జూన్ 15:— శత్రువులు రెవ్విధ విమానదాడి వలన మున్నవైనవి తెలుగుకు చనిపోలేదు. శత్రువిమాన మొకటి యందు నేలగుట్టబడలేదు. ప్రభువులసభలో డిప్యూటీ ప్రభువు గారు తెలియజేసిరి.

ఆవాగధికారాధ్యక్షము తమ కక్కురలేదని బోధించు ముఖ్య ప్రభువుగారు విరాళించిరిని ప్రతీకలు ప్రకటించుచున్నది.

తమ కాపుదలలు బాగున్నవని అధికారులు

సంతసించుట.

లండన్, జూన్ 15:— ఇంగ్లీషు ఛానలును శత్రువులు 12 నిమిషములలో దాటిరి. యోరే నెస్సునగర ఒక శత్రు విమానము నేలగుట్టబడెనని నేను వినియుంటిని. బ్రిటిష్ ప్రజలకు మును మును పలుసారులు, బాంబులను వేసి శత్రువులను హింసించుటచే జర్మనులు ప్రత్యేకియలకొండ ఇట్లు లండన్ పై బాంబులను బగవీరిని వినుచున్నాను. లండనునందు శత్రువిమానముల దాడిని భంగపుచ్చుటకు తగిన ప్రయత్నములు చేయబడినవని అధికారులంగీకరించి సంతృప్తి తెలిపి కామన్వెల్త్ సభలో మ్యాక్ డొనల్డు గారు తెలియజేసిరి.

జనరలు స్కెట్టు-మంత్రివర్గము

లండన్, జూన్ 14:— జనరలు స్కెట్టుగారు మంత్రివర్గమున జేరుదురని వార్తాపత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి. సంగతు లన్నియు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారి సీర్కా నమునుబట్టి స్థిరపడునని 'మాన్సింగు పోస్టు' పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

బర్లండు బందీల నందరిని విడుదలజేయుట.

లండన్, జూన్ 15:— బర్లండు బందీలందరిని విడుదల జేసెదరని బోవర్ల గారు కామన్వెల్త్ సభలో తెలియజేసిరి.

దూది సరఫరా చాలకుండుట.

ప్రపంచకపు దూదిసరఫరా చాలకుండుటచే లంకా మైరు పారిశ్రామికముల భయముజెందిన వారై సామ్రాజ్యమందు కొరతజేకుండగ ఎత్తువగ దూదిని ఉత్పత్తిని కలుగజేయు సాధనములరయుటకు కొన్ని సంఘముల నేర్పరుప వలయునని దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారని నీడుహుగారు నడిచిరి.

ప్రాస్త

మిత్రమండలివారి ఫిరంగులు

అమెరికనుల అమూల్యసహాయము

లండను, జూన్ 15:— అమెరికావారి ప్రాంతమునందు పక్షలలో వారి రెయిల్వే సేవలు మిగుల సంస్తవనీయులు వారు తమ పనియందు దారితేనవారగుటచే గాక యూరపు లోనున్న యందరికంటె నధికముగ నున్నారు. వారి యందలి సహాయమును మిత్రమండలివారికి లభించునని వా కొనబడుచున్నది. వా కప్పుడె రెయిల్వే కంపెనీని నిర్దమజేసిరి. పశ్చిమ మధ్యరంగము వెనుక నవసరముగనుండు రెయిల్వేపని సంతయు వారు నిర్వహింప బూనుకొనిరి. శత్రువు లెక్కడ దొరికిన నక్కడివరకు వారిని వెంబడించి శిక్షింపవలయునని మిత్రమండలియొక్క ఫిరంగి దళమువారాలించుచున్నారు. ఇట్టి ప్రతిదిన శత్రు శత్రువుల కెంత భయప్రదముగ నున్నదిను కడపటి యాక్రమణ మాలమున తెలియనగును.

నాకల రాకపోకలు.

పార్లమెంట్, జూన్ 15:— జూన్ 10 వ తేదీతో అంత గురు వారములో 1034 వర్తక నాకలు పరాసు శత్రువులలో నుండిరిముగ ప్రవేశించినవి. 1015 నాకలు శత్రువులండి వెడలిచినవి. 1600 టన్నులవలె బడ్డ 4 పాగయోడులు మునిగినవి. 1600 టన్నులవలె లోబడ్డ నా కొకటి మునిగినది. 3 చాపల సడలులు మునిగినవి. 6 పాగయోడులు అంతర్గములనుండి పారి పోయినవి.

బ్రికాలా పరాసువారి స్వాసనముగుట

మా ఆర్థిక దళములు బ్రికాలా నాక్రమించుకొన్నవని థెనల్తో నున్న పరాసువారు ప్రకటించుచున్నారు. మా లైటు ఫెంట్రి ఫలాలము వోలోకు పయనమై పోయినది.

శత్రుస్థానములను దొమ్మిజేయుట.

బ్రిటిషు వార్తలు ప్రకటింపి:— గురువారము నాటి యుద్ధమున మాందీలి ప్రెస్టుకు తూర్పుగనున్న ప్రదేశములను వశీకరణము జేసికొంటిమి. మాకు మైల్ వరకు వ్యాపించియున్న శత్రుస్థానములను దొమ్మి జేసితిమి. ఇది శత్రువులకు చాలవరకు తపయోగముగ నుండెను. ఈ స్థానములన్నియు పరాతులు దండు విడిచిన కొండపై నున్నవి. పీరి నిమిత్తము ఇవి వరలో అనేకమారులు మొండియుద్ధము జరిగినవి. మే ముకొన్న కార్యము లన్నిటిని నిర్వహించితిమి. 175 మందిని బందీలుగ జేసితిమి. గురువారము నాకు ఒక జర్మను విమానమును నేల గూల్చితిమి. మూడింటినికొందరు బారదోలితిమి. మా విమానము తేలియు నష్టపోలేదు.

జనరలు మెర్సింగుగారు

పార్లమెంట్, జూన్ 15:— విక్టోరియా జనరలు మెర్సింగుగారు రాజ్యాంగసభ కేటించిరి. ఎం. రిబట్టు, వివియానిగారి యుపన్యాసమును ఆకర్షించిరి. గ్రీకుదేశమున సాంప్రదాయ నిర్ధమగు పరిపాలనను ప్రవేశపెట్టినందులకు మిత్రమండలివారిని రిబట్టుగారు ఆభినందించిరి. వెనిజిలనుగారు గూడ స్లాఫింపబడిరి. గ్రీకుదేశమును జర్మనుల దుండగములు జోహార్లుగారి వలన అణగదొక్కబడినవి. జర్మనుల కపటోపాయములకు భంగము కలిగినది. వర్తమాన ఘోరసంగ్రామమందు యునైటెడ్డు స్టేట్సువారు సమరమునకు దిగినందులకు వారి సంతయు రిబట్టుగారు కొనియాడిరి. ఇట్టి సంగతులు దేశచారిత్రములందు మహా త్యాగములు గగపరిగణింపబడును. యునైటెడ్డు స్టేట్సువారి సమరోద్దేశముల గురించి నూచించు రషియాదేశమునకు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారంపిన సందేశమును మరల ప్రజలకు తెలియజేసిరి. ఆత్మను లోకేను పరాసువారి స్వాధీనము జేయుట న్యానుమైనదని యునైటెడ్డు స్టేట్సుగారు గీతకరించిరిని వ్యక్తీకరించుచు మనము శత్రువుల స్వాధీనము కాగూడదు. మనము జయించువరకు పోరవలెనని హెచ్చరించిరి. వివియానిగారు తమకు అమెరికా దేశమును సంబంధించిన విషయమును వర్ణించుచు విషయములేనిది సంతి సమకూడజాలదను అభిప్రాయముతో అమెరికావారు సంగ్రామమునకు దొడంగిరిని నడిచిరి. జాన్ డ్యుమ్మతోగూడిన నిరంకుశాధికారమును ప్రేక్షతో నిర్మూలము జేసినగారి సంతి కలుగజాలదు.

24 గంటలనుండి స్వేచ్ఛాబుణమునకు చందాలనిచ్చుటకు ప్రజలు గుంపు గుంపులుగ జేరుచున్నారు. యునైటెడ్డు స్టేట్సులో నిన్నటి మధ్యాహ్న సంతయు ప్రజలు యిదేపనిగ తెలిపి జేకుండగనున్నవారు. ప్రజలకు తెలియజేయుటకు దేశము దంతటకు దందోరావేయుచిరి. ఫలదెల్పియలో స్వేచ్ఛగంట (లిబర్టీ బెల్) అనేక వర్తకములనుండి మ్రోగుట లేదు. మరల ప్రభువులు నేను ఆగంటను వాయిచిరి. ఆలప్య మైన చందాలను ప్రజలు లెక్కజేకుండగ నున్నందుచున్నారు. 100 వేల విమానములను తిక్షణము తయారు చేయుటకు దేశరక్షక సంయుచునారు నిశ్చయించు కొన్నట్లు మ్యా యార్కులో నున్న 'ఈనింగుపోస్టు' పత్రికా విశేషకుడు వాషింగుటన్ నుండి తెలియజేయుచున్నాడు.

జర్మనీలో అగ్నిప్రమాదము.

కాసెలులో అదనిని చాలమైల్లవరకు ఎవరో మరల తగులపెట్టిరి. రెండు నెలలనుండి జర్మనీలో దీనితో 20 మారులు అడవులు తగులబడినవి. ఎవరో ద్రోహులు ప్రత్యేకముగ ఇట్లు చేయుచున్నారని అనుమానించుచున్నారు.

బ్రిటిషు ఫిరంగిదళమును జర్మనులు మొచ్చుకొనుట.

లండను, జూన్ 15:— ముద్దరంగము నందలి విశేషకు దొకడ్డిలు వ్రాయుచున్నాడు:— సోమురజాంతమున దొరకిన కొన్ని బాబులలో, బ్రిటిషువారి శత్రువులను వారి ప్రయోగములను ప్రజల సావధ్యమును, విశేషముగ ప్రశంసించుచు జర్మను వైవిధ్యము వ్రాసికొనినట్లు విదితమగుచున్నది. "ఈ విషయమున మన మాంగ్లేయులతో పోటీకి నిల్వజాలదు"నియు "నిన్నటిదినమున కొక్క గుండు దెబ్బకే 21 గురుదళింపగా మన ఫిరంగులు మారు మాటాడలేదని"యు వానిలో వ్రాయబడినది.

విశాఖపట్టణమున ఇంజనీరింగు పాఠశాల:—ఇడినకతు
పనిచేయుచున్న వారచే పనులు తెచులనందునను, ఉద్యోగులు
చాలనందునను విద్యార్థులకు తావులేనందునను క్రొత్తగ నురి
యొక ఇంజనీరింగు పాఠశాలను స్వేచ్ఛుటకు నిర్ణయము వారు
నిశ్చయించిరి. తెలుగు జిల్లాలనుండి విశేషముగ విద్యార్థులు
వచ్చునిమిత్తము విశాఖపట్టణముంగు ను ఇంజనీరింగు పాఠ
శాలను స్వేచ్ఛుటకు నిర్ణయము వారు నిశ్చయించి యున్నపులను
ప్రకటించిరి.

కాకినాడ వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషభవనముద్దేశమున)

రెవిన్యూ.

కాకినాడ, జూన్ 9:—ఆగస్టు నెలారంభమునుండియు తాము దొంగమును చాలించుకొందుమని మా జిల్లా మొదటి తర గతి తహసీలుదారు శంకర్ శర్మ - చాగభూషణముగారు కలెక్టరుగారికి తెలియజేసిరి. కలెక్టరు కచ్చేరిలోని ఉద్యోగ నియామకముల కాకినాడకును మరల పన్నులు ఇసిపైంటు కలెక్టరుగారి వద్దా రా తమకు పంపకలయినది కలెక్టరుగారి రాజ్ఞాపించిరి.

లోకమిత్రులు.

ఇచ్చటనుండి మలదారుజిగ్గుడు బసీ అయిన డిప్యూటీ జోర్జ్ ఇంజనీరు మే. వామరూపాధిపతిగారు రామనాథ పురమునుండి జి. నాగరత్నము అయ్యగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారి నియమింపబడిరి. కాకినాడ తాలూకా బోర్డు నెసిడేంటు గంటి - ముప్పయ్యగారి ఉద్యోగపుగడుపు ఈనెల 15 తేదీనో సమాప్తమగును. వారు తమ పదవి మరల నక్కరలేదని తెలియజేసినట్లు. వైసుప్రెసిడేంటు బుర్రా - సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారి కిపదవికి నియమింపబడుచున్నది వదంతి కలదు.

కోర్టు.

తుట్టరుపడు రామచంద్రపురం తాలూకా మునసబు కోర్టుకు రామచంద్రపురమునుండి నెల 5 వ తేదీని ఫిలింబిరి. పని జరుగుచున్నది.

ఒక డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్.

అమలాపురమున జరిగిన మండల సభలో కలెక్టరుగారిని సంబోధించుటకు నియమింపబడిన డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ వారిని తాము జిల్లా స్థానికులను బోధపరచుకొనిన వెనుక కలుగుకొందుమని జిల్లా కలెక్టరుగారు జిల్లా సంఘమువారికి తెలిపియున్నారు.

కేసు.

ఇచ్చటికేవున జరుగు దొంగత్వములను నివారించుటకు పోలీసువారికిరకు నిర్బంధమునున్న చిన్నప్పీయరు పని చాల మరకు ముగిసినదని కన్నపురై నెసిడేంటీ పోస్టు ఆఫీసుగారు కాకినాడ పోస్టు కన్స్టేబుల్ని బోర్డువారికి తెలిపిరి.

మ్యూనిసిపల్.

గత సంవత్సరపు రిపోర్టును మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు నిన్నటి సాయంకాలము పబ్లిసింగ్ నా మోడించిరి. మా చైరమన్ పోనలేటిగారు గాపురువాడకు కొడ్డిరెడ్డి సూర్య నారాయణమూర్తి నాయకుగారు కేటిగినను నిలగిరినండి తిరిగివచ్చిరి.

చేపల యెత్తు.

పశ్చిమతీరమునగలనే రయిలకుల చవుకగా చేపల యెత్తును సప్తమియేటకు నీజిల్లాలో సుక చేపలయెత్తు పూర్తి చేస్తున్నదని జిల్లాసభలో తీర్మానించిరి. తూర్పు తీరమున చమురు, గువానో దొంగచేపలు సమృద్ధిగా దొరకవనియు తిండి కుపయోగించు చేపలకు ఎరువుగ నుపయోగించుట కర్తవ్యము కాదనియు, పశ్చిమతీరమునుండి తీయెరువును జేప్పించి తంజావూరుజిల్లాలోకలె రయిలకుల కొక పరపతి సంఘమువారు పూనుకొని యందువాటుచేయుట తగునని సర్ నికల్స్ కలెక్టరుగారు గోదావరి జిల్లా సంఘమువారికి తెల్పియున్నారు.

ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో పూనా నగరములో జరిగిన అఖిల భారతవర్షీయ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనములో మన దేశములోని ప్రతిరాజధానిని కొన్నిభాషప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా విభజించి ఒక్కొక్క రాష్ట్రమున కొక్కొక్క కార్యదర్శిని నియమించి యున్నారు. ఆయుర్వేద వైద్యాభివృద్ధిపై ప్రతిరాష్ట్రముందు వైద్యసమ్మేళనములు, జౌషధ ప్రదర్శనములు, ఉపన్యాసములు మొదలగువానివల్ల సాధ్యమైనంతవరకు ప్రచారముచేయుట విధియైయున్నది. కాన యీ ఆంధ్రరాష్ట్రముందు కూడ అట్టి ప్రయత్నములు జరుపుట ఆవశ్యకమని యెంచి యీ సంవత్సరము విజయవాడయందు "ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము" ను తిదన బంధముగ జేప ధారి ప్రదర్శనమును జరుపుట యత్నాహము కలిగి కొంతమంది పెద్దల సలహాలవలన నిశ్చయింపబడినది. ఆహ్వానము మేర్పాటుచేయుటకును, వైద్యసమ్మేళనమున కావశ్యకములయిన విషయములను యోచించుటకును ఈ నెల 21 వ తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు బెజవాడలోని రామనాథాన ధర్మపుస్తక భాండాగారమున ఆంధ్రదేశమునుండి ఆయుర్వేదవైద్యులయొక్కయు, వైద్యాభిమానులయొక్కయు సమావేశము జరుగును. ఆంధ్రులగు నాయుర్వేదాభిమానులందఱును రాకలెనని బెజవాడ భూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారు వ్రాయుచున్నారు.

Students and Politics.

An Apprehended Prohibition.

CALCUTTA, June 15.

Says the "Bangalee":—In view of the next Congress being held in Calcutta and the possibility of an active propaganda on behalf of Self Government for India, it is believed in some well-informed quarters that the Bengal Government will shortly follow the Governments of Madras and Bombay in issuing a circular interdicting the participation of students in politics in their part of the country. We hope the rumour is not correct for we cannot believe that Lord Ronaldshay will further complicate Bengal affairs at the start of his administrative career. The Bengalee students have had enough troubles under the Defence of India Act and it is indeed high time that they were let alone.

BOMBAY

INDIAN WAR LOAN.

Bombay's Notable Effort.

Eulogy from H. E. the Governor.

BOMBAY, June 15.

Presiding at the meeting of the Bombay General Committee of the Indian War Loan at the Secretariat on Thursday evening, His Excellency Lord Willingdon thanked all for the splendid zeal and devotion in the matter of popularising and helping forward in every possible way the Indian War Loan. His Excellency announced in the midst of applause that the Bombay Women's Branch have secured Rs. 62 lakhs for the War Loan. His Excellency is concluding said that he believed that the people of the Presidency had done their best. The effect of this investment throughout India would be, His Excellency said, "that India will get to realise more and more what the British Empire really means; that Indians will begin to realise more and more how absolutely important to them is the protection that has been given to them by the British Empire; that Englishmen and Indians will realise more and more that their interests in such great circumstances as these are absolutely alike, absolutely identical as common citizens of a common Empire."

There was a great rush of investors in war loan bonds yesterday. The figure of Bombay last evening stood at 10 crores and 75 lakhs.

Retractory Ship Workmen.

Convicted and Punished.

BOMBAY, June 15.

At the Esplanade Police Court the case in which Charles Martin and 63 other trimmers and firemen at seamen were charged before Rao Bahadur Setalva Chief Presidency Magistrate, for disobedience of law orders in refusing to work because coloured men were engaged as part of the crew, has concluded. Capt. Hughes, R. N., asked the Magistrate to inflict upon them the maximum punishment allowed by law if he found them guilty. He said owing to the conduct of the accused the ship had been detained, which was costing £500 a day. His Worship in convicting the accused said that the maximum punishment he could inflict was only 12 weeks' rigorous imprisonment. He sentenced them accordingly to 12 weeks' rigorous imprisonment.

CENTRAL PROVINCES

The C. P. Lottery.

Handsome Prizes.

NAGPUR, June 14.

The following is the result of the Maharaj Bag Clal War Loan Sweepstake Lottery drawn this evening. Amount collected Rs. 27,000. Amount distributed 24,851 into 283 prizes. First prize Rs. 8100 was won by N. C. Barve, Accountant, P. W. D. Akola, Second Prize of Rs. 5400 was won by Erakshah Dadarwala Badnera Mills. Third prize of Rs. 2700 was won by Doctor S. N. Barat Wardha. Ten prizes of Rs. 300 each were won by the following gentlemen: 9606 Dhanibhai Contractor, Khandwa, 849 S. Pathak, Engineering School, Nagpur, 16163 J. Caccia Calcutta, 11,584 Bhagirathi Bai, Warkha 12,529, N. B. Nizamuddin Ahmed, Hoshangabad, 2573 P. Patal, Court Inspector, Seoni, 5668 Gulab Rao Shamrao, 3336 Sunder-lal Malguzar Umaria, 15,177 Seth Sheodas Pulgaon, 7172 Nowroji Wadia Sarangarh.

Plague Mortality

SIMLA, June 15.

There were 2,101 deaths and 2,708 seizures from plague in India during the week ending the 9th June. The following are the provincial figures: Bombay Presidency and Sind had 438 deaths, Madras Presidency 20, Bihar and Orissa 119, the United Provinces 607, the Punjab 219, Burma 69, the Central Provinces 142, Mysore State 36, Hyderabad State 264, Central India 48, Rajputana 168 and Kashmir 31.

Burma's Subscriptions.

RANGOON, June 15.

Burma's war loan to-day (closing day) totals 1 crore 93 lakhs and odd. With amounts to be received from the districts the total is expected to be over two crores.

ORIENTAL

Government

Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
WOL PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS.

Prompt Payment of Claims.

DEAR SIR,

Egmore, Madras,
19. March 1917.

I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,

P. Rajagopalachariar

Member of Council,
Government of Madras.

Wanted Immediately

Agents, on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to:—

The Superintendent of Agents.

ORIENTAL LIFE OFFICE

C/o POST MASTER,

BERHAMPORE (GANJAM)

OR TO:—

The Branch Secretary

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,

Post Box No. 8, Madras.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-thermic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the—

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

CONSTANTINE'S DEPARTURE FROM GREECE

WILSON'S WARNING AGAINST GERMAN PEACE MANOEUVRES

LONDON AIR RAID: HAVOC OF BOMBS

600 SQUARE MILES REGAINED ON WESTERN FRONT

RELEASE OF IRISH REBELS: MR. LAW'S STATEMENT

[REUTER'S AGENCY.]

GREECE

King Constantine's Proclamation.
A Warning to Royalists.

LONDON, June 15.

ATHENS.—King Constantine has issued the following Proclamation: Owing to necessity and fulfilling my duty to Greece I am departing from my beloved country with the heir to the throne leaving my son Alexander on the throne. I beg you to accept my decision calmly, as the slightest incident may lead to a great catastrophe.

To Restore Greek Unity.

Emigration of King and Entourage Vital.

LAHORE, June 15.

LONDON, June 15th.—Professor Burrows, a friend of M. Venezelos, has stated in an interview that the vital point now is the emigration with King Constantine of the hundred men who form his entourage, chiefly of the General Staff and the organisers of the League of Reservists. The rehabilitation of the constitutional government must inevitably add to M. Venezelos's return to power and the resolution of Greek unity.—["C. and M. Gazette."]

King Constantine's Departure.

LONDON, June 15.

Reuter's correspondent in Athens wiring on 13th inst. says that the Ex-King's departure was followed by no disorders. The Royal family left the palace eluding a crowd of ten thousand persons and proceeded on board a British Warship.

Food Ships to be Released.

M. Jannart has informed the Government that commodities held up at Salamis will be delivered immediately and ships bound for Piraeus with wheat, coal and maize have been ordered to proceed to their destination.

GREAT BRITAIN

Their Majesties Visit Shipyards.

LONDON, June 15.

The King and Queen had a busy day yesterday inspecting North-Eastern shipyards and munition works. They saw many standardised ships being constructed. German prisoners in Tees valley cheered Their Majesties.

Papers state that Lord Eshermeire has declined the food controller-ship.

The New Food Controller.

LONDON, June 15.

Mr. Bonar Law announced that Lord Rhonda had been appointed Food Controller.

600 Square Miles Regained on
Western Front.

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Macpherson stated that since July 1st 1915 last year the British had regained about six hundred square miles on Western front.

Shortage of Cotton Supply.

Lancashire's Alarm

LONDON, June 15.

Mr. Needham said that Lancashire was getting alarmed at the growing shortage in world's cotton supply and urged Government immediately to set up a committee to consider the question of increasing cotton growing within the Empire.

Enemy Port Captured in Red Sea.

LONDON, June 15.

The Admiralty says:—Our warships captured on Tuesday Fort Saliff on the Eastern shore of Red Sea 180 miles Northward of Perim. After three hours resistance we captured ninety four prisoners, three machineguns, two mountain guns, Military stores, camels and harbour plant.

General Smuts and the Cabinet.

South Africa's Decision Awaited.

LONDON, June 15.

The newspapers generally express satisfaction at the prospect of General Smuts joining the Cabinet. The "Morning Post" states that everything depends on the decision of the Union Government.

Mercantile Marine's War Victims.

Roll of Honour Instituted.

LONDON, June 15.

Mr. George Roberts, representing the Board of Trade, announced the institution and periodic publication of a special Roll of Honour for mercantile mariners who were killed or taken prisoners in the service of the Empire. The question of compensation would be sympathetically reviewed.

British Shipping Losses.

Reason for Increase.

LONDON, June 15.

The increase in the sinking of merchantmen was expected and is attributed to the return of submarines which had been refitting. Hence there is no depression over the returns which are still considerably below those of the enemy's most active weeks.

The Air Raid on London.

The Havoc Caused by Bombs.

Some Miraculous Escapes.

LONDON, June 15.

Considering the shower of bombs, including aerial torpedoes, which accompanied the air raid in populous districts, there were some miraculous escapes. For instance, tenements inhabited by at least two thousand and five hundred persons had thousands of windows smashed and a hole blown in the roadway and other damage of like nature, but there was not a single fatality. Bombs fell in a school without exploding, and also in the vicinity of another school, where the children were marshalled in the yard on the sounding of the alarm and kept singing while the raid was in progress. All of them were scatheless, but harrowing scenes were witnessed at the school in the East End, where the bombs penetrated the roof, killing a girl on the top floor and several boys in the senior class on the next floor. It then exploded in the infant room on the ground floor, scattering sixty-four infants and reducing forms and tables to a chaotic mass. Two women teachers escaped uninjured, but they were covered with blood. They worked heroically, recovering the dead and injured. Many of the latter were without limbs.

No Soldier Victims.

No Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 15.

In the House of Lords, Lord Derby stated that there were no soldiers among the casualties in the air raid and that no enemy aeroplane was brought down.

Authorities Satisfied with Defences.

In the House of Commons, Mr. Macpherson mentioned that the raiders crossed the Channel in twelve minutes. He understood it was true that one enemy aeroplane had been brought down near Shoeburyness. He regarded the raid as a reprisal for continuous and effective raids on the Zebrugge region. The authorities were satisfied with London's air defences.

All Irish Prisoners Being Released.

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that Government was releasing all Irish prisoners without reservation.

Release of Sinn Feiners.

Mr. Bonar Law's Apology.

LONDON, June 15.

In the House of Commons to-day, Mr. Bonar Law said Government had long and anxiously considered the position of Irish political prisoners and had arrived at a decision which it was now his duty to announce. Government felt after carefully considering the approaching session of the convention in which Irishmen themselves would meet to settle the difficult problem of the future administration of their country that this great experiment would mark a new era in the relations between Ireland, the United Kingdom and the Empire. It was therefore beyond measure desirable that the convention should meet in an atmosphere of harmony and goodwill in which all parties could unreservedly join. Nothing could be more regrettable than that the work of convention should be prejudiced at the outset by embittered association which might even hinder that settlement to which we all looked forward with hope. Under these circumstances, Mr. Bonar Law continued, Government has decided that they cannot give a better

earnest of the spirit in which they approach the convention than by removing one of the main causes of serious misunderstanding on this subject with which it is in their power to deal. They have decided therefore upon release of all the prisoners now in confinement in consequence with the recent rebellion in Ireland. They have not however arrived at this decision without careful consideration of two aspects of the case which it is impossible to ignore. They have satisfied themselves in the first place that public security will not be endangered by such an act of grace and secondly that in none of the cases concerned participation in rebellion was accompanied by individual acts which would render such a display of clemency imprudent. In recommending His Majesty to grant a general amnesty to persons in question the Government are inspired by sanguine hope that their action will be welcomed in a spirit of magnanimity and that the Convention will enter upon its arduous undertaking in circumstances that will constitute a good augury for reconciliation which is desired by all parties in every part of the United Kingdom and Empire. (Loud Cheers.)

Mr. Devlin expressed the gratitude of the Nationalists at Government's action which representatives of Liberals and Labour cordially approved.

Two Indian Wranglers.

LONDON, June 15.

Wranglers include D. E. Reuben of Power and S. R. Sarker of Madras and another—include S. P. Prasad.

Official Statement.

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Cave stated that air raid casualties were 194 killed 154 seriously injured and 269 slightly injured, including 120 casualties among children.

Messrs. Montagu's office report says market has at length left doldrums in which it had remained over a month and change was accompanied by abrupt upward movements in price. Daily news from China aggravated firmness of market.

Cable correction shows that it was Zep-44 L 43 not L 42 that was destroyed by the Navy.

AMERICA

The Liberty Loan.

Liberty Bell Rang in Philadelphia.

LONDON, June 15.

The last twenty-four hours for subscribing to the Liberty Loan in the United States, were unbroken in at noon yesterday by the ringing of bells and the blowing of whistles throughout the country. The Liberty Bell was rung at Philadelphia for the first time for years. Delayed subscriptions are pouring in.

100,000 Aeroplanes to be
Built in America.

LONDON, June 15.

A Washington correspondent of the New York "Evening Post" says that the Council of National Defence has decided on the immediate construction of a hundred thousand aeroplanes.

Germany's Peace Intrigues.

Exposed by President Wilson.

SOLEMN WARNING AGAINST DECEPTION.

LONDON, June 15.

WASHINGTON.—President Wilson, in the course of a "Flag Day" address in the Washington Monument grounds warned the American people that Germany having carried out the greater part of her immediate plan of conquest was intruding for peace with the object of securing her aggressions. He emphasised that the peace of which Hitlerstrasse had been talking for over a year was not peace upon Germany's own initiative but upon the initiative of the nations over which Germany now thought she had the advantage. A little of the peace talk, President Wilson continued, had been public, but most was private and it had come to him through all sorts of channels and in all sorts of guises, but Germany's terms had never been disclosed. President Wilson emphasised that in the matter of conquest the German Government could not go farther and dare not go back, therefore it wished to close its bargain before it was too late. The military masters of Germany saw very clearly that if they fell back or were forced back an inch their power at home and abroad would fall to pieces. They were thinking now in especially of their power at home which was trembling under their feet. Deep fear had entered their hearts and their only chance to perpetuate their military power or even their controlling political influence was to secure peace now with the immense advantage still in their favour. President Wilson proceeded:—They would thus have gained by force what they promised to gain by it namely, the immense expansion of German power and the immense enlargement of German industrial and commercial opportunities and their prestige and political power would be secure. If they fail their people will thrust them aside and a government accountable to the people themselves will be set up in Germany as in England, the United States, and France and in all great countries of modern times except Germany. If they succeed they are safe and Germany and the world are undone. If they fail Germany is saved and the world will be at peace.

President Wilson proceeded:—Their present particular aim is to deceive all those who throughout the world stand for the rights of people and the self Government of nations. For they see what immense strength the forces of justice and liberalism are gathering out of this war. They are employing liberals in their enterprises, but let them once succeed and then, now their tools will be ground to powder beneath the

TELEGRAMS.

weight of a great military Empire. Revolutionists in Russia will be cut off from all succour and from co-operation with Western Europe and a counter-revolution will be fostered and supported. Germany herself will lose her change of freedom and all Europe will arm for the next and final struggle. President Wilson affirmed that this sinister intrigue was being conducted in every country in Europe to which agents and spies of the German Government could get access. It was being conducted in America no less actively than in Russia, but Germany's agents in America had learned discretion and kept within the law. They sought to undermine the Government while professing loyalty, but they would make no headway. America had made her choice and would be to anyone who sought to stand in the way of her high resolution, to vindicate and make secure for the salvation of the nation every principle she held dearest. We are ready to plead at the bar of history, and our flag shall wear a new lustre. We shall make good with our lives and fortunes the great faith to which we were born, and a new glory shall shine in the face of our people.

Allies' Artillery Transport.

Valuable Help from America.

German Testimony to British Gunfire.

ALLAHABAD, June 15.
LONDON, June 14th.—One of America's great military assets consists in her railwaymen who are highly expert and outnumber those of the whole of Europe. It is understood that she has already arranged to give the Allies the fullest benefit of this advantage. The best of her "personnel" has already been formed into a Railway Company. It is highly probable she will eventually undertake all railway work behind the western battle front for the French and British alike. Experts are making plans for producing the material with a view to ensuring that, however fast the Germans go back, the Allies' artillery shall continue to seek and punish them with undiminished fury. The latest advance has yielded striking evidence of the way this daily punishment is shaking the enemy. Captured corps and divisional orders show that the authorities find it necessary to enhance their men's confidence by assuring them of the strength of their reserves just behind and to adjure them to light on, even if surrounded, in the hope of relief.

The men's private letters, one correspondent at the front states, resemble those found towards the end of the Somme fighting when German morale was at its worst. They dwell upon the effects of the British artillery and wonder whence we get all the ammunition we use. The letters include such phrases as "Drumfire, day and night in this respect we cannot compete with the English," "yesterday twenty-one men were killed and seven wounded by the shot and our artillery does not speak",—"Pioneer" cables.]

FRANCE

American General Present in French Chamber.

PARIS.—General Pershing was present on the Chamber yesterday and listened to the speeches made by M. Ribot and M. Viviani. The former defended the action of the Powers in restoring the Greek Constitution, praised M. Venizelos and said that M. Jonnart's action in Greece proved that the best way of curbing German insolence and banking German tricks was to act decisively. M. Ribot also paid a tribute to the intervention of the United States as one of the greatest events in history and quoted President Wilson's message to Russia, resiting United States' aims in the war as a justification of France's claim to Alsace-Lorraine and concluded, "We will not yield, we shall conquer."

M. Viviani described his recent visit to America and said that America had entered the war, determined that there should be no peace without victory. M. Viviani added, "there will be no peace till the sanguinary autocracy, which has already received deadly blows, does not exist."

Arrivals and Departures.

PARIS.—During the week ended June 10th 1034 merchantmen arrived at French ports and 1015 left. Four steamers above sixteen hundred tons one under and three fishing boats were sunk and six steamers were unsuccessfully attacked.

RUSSIA

Inter-Allied Treaties.

Russia Proposes an Examining Conference.

LONDON, June 15.
PETROGRAD.—The Cabinet has discussed a Note which it is sending to the Allies immediately regarding the calling of an inter-Allies Conference to examine conjointly the various inter-Allied Treaties.

Participation in Allied Offensive.

Optimistic French Views.

LAHORE, June 15.
LONDON, June 14th.—Some French writers take a very optimistic view regarding Russian participation in the allied offensive. M. Marcel Hatin ascribes to M. Kerensky the statement that discipline has become normal and anticipates an early and enthusiastic carrying out of the orders of the Chief Command.

Peasants and Kronstadt.

At the Russian Congress of Peasants, the delegates have voted by 1,000 to 4 in favour of withholding food from Kronstadt, pending its recognition of the Provisional Government.

GERMANY

Forest Fire in Germany.

LONDON, June 15.
Fire has destroyed miles of forest near Cassel, making the twentieth forest fire in Germany in two months. Incendiarism is suspected.

Germany Hiding Her Failure.

LAHORE, June 15.
LONDON, June 14th.—The "Corriere d'Italia's" Zurich correspondent says that the publication in Germany of the Allies' shipping losses is now prohibited.

HOLLAND

New Minister of War.

LONDON, June 15.
HAGUE.—M. Jonkheer Jonge has been appointed Minister of War. He is the first civilian to hold the post.

CHINA

Dissolution of Chinese Parliament.

Civil War Probable.

LONDON, June 15.
PEKING.—Chiang Chao Tung, Chief of Police, is accepting the existing Premiership and has counter-signed the Presidential mandates dissolving Parliament. It is believed that the dissolution will result in civil war, the Southern Provinces having telegraphed to the President that they do not recognise the President's authority.

Chinese Dissensions.

The U. S. Note.

LONDON, June 15.
In the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that the United States had recently addressed a note to China deploring recent dissensions in China and hoping that tranquillity would be forthwith established. The Note had not yet been communicated to Britain.

BRITISH FRONT

Allied Air Raids.

A German Report.

LONDON, June 15.
AMSTERDAM.—The 'Rheinische Westfälische Zeitung' states that during the night of June 4th several squadrons of enemy armoured planes between the Moselle and the Saar.

Enemy Withdrawal Extending.

Reuter's correspondent at headquarters says the effect of the victory of Messines continues to develop. The enemy withdrawal is extending southwards. We now occupy German front line trenches from Pottesteert Wood to the bank of the River Lys, where it bends sharply westward nearly midway to Armentières. The German heavy shells are generally falling at extreme range, indicating that the enemy has withdrawn his big guns as far as possible without actually putting them out of action. Our patrols are harassing the enemy as much as possible, and we are steadily bombarding his new positions. The country over which the Germans are now retiring is low and marshy, but owing to the long drought our progress is at present not difficult. The strategic situation is assuming a phase full of very interesting possibilities.

The British Communique.

LONDON, June 15.
The British communique says:—Last evening we attacked Eastward and Southward of Messines astride Ypres-Comines canal. We quickly overcame all resistance and gained the whole of our objectives in both localities, taking over one hundred and fifty prisoners, one Howitzer and seven Machineguns.

As result of these operations and constant pressure since June 7th, we occupy German front trenches from Lys river to Warnave river, and we have advanced our line from five hundred to a thousand yards on the whole from Iron Nave river to Kleinsilleboke, a distance of seven miles.

We made a successful raid last night northward of Lens.

Hostile Positions Stormed.

An Important British Success.

LONDON, June 15.
The British communique says:—We carried out a successful operation Thursday morning eastward of Mouchy Le-Frux where we stormed hostile positions of considerable local importance on a frontage of three quarters of a mile on high ground of infantry hill which has been stubbornly contested on numerous occasions. We gained all our objectives and took 175 prisoners. We brought down on Thursday one German aeroplane and drove down three others. None of ours is missing.

FRENCH FRONT

French Eastern Communique.

LONDON, June 15.
The French Eastern communique says in Thessaly our cavalry occupied Trikala. A battalion of Light Infantry has moved to Volo.

BURMA

The Government Reply.

RANGOON, June 15.
The Local Government, replying to the letter regarding treatment of Indians coming into Burma by sea, say that this being the time of war travellers in all countries are subjected to strict enquiries. The Local Government regrets that the measures taken by the Police and Customs authorities arising out of the war cannot be relaxed at present. As regards the precautions taken by the Port Health Authorities, it was discovered that small-pox was introduced into Burma from India and the provisions of the Vaccination Act were enforced and Burma was protected from severe epidemics.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondents.

(By Wire.)

SIMLA

Treasury bills and War Loans.

SIMLA, June 15.
In continuation of the Government of India Notification in the Finance Department No. 1122 F, dated the 21st May 1917, it is announced that applications for the payment of subscriptions to the Indian War Loan in England in the shape of British Treasury Bills will be received by the Controller of Currency at Calcutta between 16th June 1917 and the 31st October 1917 inclusive. The application should state the subscription in cash made to the loan in India, the date and place of such subscription and the amount which it is desired to subscribe in Treasury Bills. The Controller of Currency will verify the facts stated in the application and inform the Secretary of State for India that Treasury Bills may be received on behalf of the applicant up to a named amount an intimation being simultaneously sent to the latter. The applicant should then arrange with his representative in England for the tender of the Treasury Bills to the Secretary of State along with a certificate of ownership of the bills prior to the 17th April 1917. He should also pay to the credit of the Government in India any cash subscription require to make up an exact multiple of Rs 100 and forward the acknowledgment of the Government Treasury or Presidency Bank to the Controller of Currency. On receipt of the acknowledgment and of a telegraphic intimation from the Secretary of State regarding the tender of the Treasury Bills the controller of Currency will issue to the applicant allotment letter which can be exchanged at the Public Debt Office for War Loan script in the usual way.

Indian Order of Merit Bestowed On Brave Indian Soldiers.

SIMLA, June 15.
The following is published in the current issue of the Gazette of India-Army Department:—
The following promotion in and admissions to military division of the Indian Order of Merit have been sanctioned:—

For promotion to 1st Class of Order No. 2103 Havildar Bir Singh, I. O. M. Sikhs, for conspicuous gallantry and skill. On the 15th April 1916 when in command of a picket of 14th rifles he organised and led an attack on a hostile picket over 200 yards of open ground in broad daylight. The attack was made by a rush over open ground to bombing distance whence bombs were thrown until the enemy surrendered. This non-commissioned officer led the charge himself and threw the first bomb. Enemy picket consisted of 1 officer and 21 other ranks of which the officer and 17 others ranks were captured, 2 were killed and 2 escaped. The attack was made under flanking fire from the remainder of enemy picket.

Award of 2nd Class Indian Order of Merit to No. 2103 Havildar Bir Singh, I. O. M., Army Department notification No. 1387 dated the 17th November 1916, is cancelled for admission to the 2nd Class of the order.

No. 764 Naik Sawad Singh and No. 785 Naik Bhullan Khan, Sappers and Miners, for conspicuous gallantry and coolness. On the night of 4th April 1916 when in charge of parties joining up a gap of 350 yards in the front line, these non-commissioned officers freely exposed themselves under heavy rifle and machine gun fire and cleared casualties. It was mainly due to their action that the line was successfully consolidated. They had previously rendered very good service by the energy with which they pushed forward the saps against enemy positions.

Award of Indian Distinguished Service Medal to No. 764 Naik Sawad Singh and No. 785 Naik Bhullan Khan Sappers and Miners, in Army Department notification No. 1388 dated the 17th November 1916, is cancelled.

Admission of the undermentioned Indian Officers to 2nd Class Military division of the Indian order of Merit is sanctioned:—Subadar Turra Baz, Southern Aziristan Militia. This Officer showed great personal gallantry on the 9th April 1917 in an encounter with a gang of Mahads by his promptitude in taking up the position at the commencement of action and by his bravery in maintaining his position under heavy fire at close range. Although he had lost one third of his party killed and wounded Subadar Turra Baz enabled a picket which had been attacked to return to a position of comparative safety.

H. M. the King Emperor has been graciously pleased to declare that all Indian non-combatants attached to a force in the field shall be liable for the grant of Indian Distinguished Service Medal as reward for gallantry or meritorious service.

CALCUTTA

Indian National Congress.

Meeting of Reception Committee.

CALCUTTA, June 15.
The first meeting of the Reception Committee of the forthcoming Indian National Congress was held to-day. Mr. Surendra Nath Banerjee presiding. Rai Baikunta Nath Sen Bahadur of Murshidabad was elected Chairman of the Reception Committee. The meeting also elected Vice-Presidents and Secretaries.

BRIEF TELEGRAMS.

H. E. the Right Hon'ble Lawrence John Lumley Dundas, Earl of Ronaldshay, G. C. S. I., Governor of Bengal is appointed to be Honorary Colonel of the following corps:—Eastern Bengal Volunteer Rifles; Calcutta Port Defence Volunteer Corps.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 2nd June, 1917 are more by Rs. 80,87,601 than the figures for the corresponding period of 1916-17.

సి.పి.రామస్వామి అయ్యరుగారి లేఖ.

గత జూలై 16వ తేదీన జేరిన ప్రతినిధులను ఆధినివేశపు పార్లమెంటు సభల ప్రతినిధులను సమావేశమై యుండ ఇండియా జేతపు సమావేశమంత్రి, ఇండింగుటన్ను ప్రభువు, "సామ్రాజ్య సమాఖ్యవిషయమునను, స్థిరపరిపాలనము నిమిత్తము ననేక మగు ఎత్తులు పొందుపరుపబడినవి. వీటియందొకటియు హిందూదేశ విషయమును న్యాయబుద్ధితో పరిశీలించి యుండలేదు. కావున హిందూదేశము సంపాదించుకొనిన ఆసామాన్యస్థితి నిపుడైన గమనింపవలయు"నని విన్నవించెదను.

మున్నందు గొప్ప మార్పులు జరుగునట్టి స్థితిగతులు ప్రబలియున్నవి. హిందూదేశము ఆంగ్ల మాన్యదర్శకత్వమున తన విధ్యుక్తమును నెరవేర్చుకొనుటగాను పరిపాలకులరాష్ట్రీయుల న్యాయసమ్యక్తములగు వాంఛల వీర్వలయునని వికసిత మహారాజావారు ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన జరిగిన విందున మపస్యనించి యుండిరి.

ఈ మహనీయులు వెలువరించిన దేశావశ్యకతలను క్రమముగ గ్రహింప దేశీయులకు తక్షణ మగత్యము. ప్రజలయందెట్టి జ్ఞానము కలగజేయవలయునని హామీయూలు సమితివారి నమ్మకము. కాంగ్రెసు మహమ్మదీయుమహాసభల యాశయములు సమితివారి యాశయములు నొక్కటియై యున్నవి. ఇండియా దొరతనమువారును ఆధినివేశమంత్రియును ఆధినివేశ ప్రజలను సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణవ్యాపారముల చరించి, ప్రభుత్వమువారికి సూచనము లంపుకొనుచుండ, హైందవు లిట్టిచర్య జరుపుట యుక్తముకాదని వాదించుట సహేతుకముగాదని స్పష్టముగ జెప్ప వచ్చును. యధికారమున ప్రభుత్వము వారి కనేకమగు తొందరలున్నవని హైందవులు గమనింపకపోలేదు. వారి కంటే నధికముగ యధిస్థాని హింద్యము కలిగియుండిన వారికిగల హక్కును తమకు గూడ ప్రసాదింపు డని హైందవులు దొరతనమువారి కోరుచున్నారు. మిలిటరీన ఖండము మున్నగు వాక్యముల నుచ్చించునపుడు, వెంట్రెండు ప్రభువు ధర్మశాస్త్రములు వివరితవర్తనలగు వ్యక్తులను శిక్షించునను నంశమును మరచి యుండలేదు. కాని గవర్నరుగారి వాక్యములకు వ్యక్తులు నిదానమున తోపక శీఘ్రకాలమున బాధ్యతాయుతరుగు స్వపరిపాలనము నేమాత్రమైన సంపాదించునని రిక్షయాశలను బెట్టుకొనకుడని బోధింప వారి యుపన్యాస విషయము స్ఫురించెడిది.

మనదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించునదియు మాననీయు, ఆంగ్లరాజ్య పార్లమెంటుసభ నిర్ణయింపవలెను గాని యీవిషయమున "పార్లమెంటుసభ యిట్లానర్చును. అట్లానర్చును" అని భవిష్యత్తును చెప్ప నేవ్వట్టికిని అధికారములేదు. పార్లమెంటుసభ యెట్లానరించినను, స్వపరిపాలనా విషయము యొక్క మంచి చెడ్డల నామూలాగ్రముగ ఇండియాయందును, ఇంగ్లండునందును ప్రజలకు విని కిడిచేసి ప్రజాభిప్రాయము నేర్పడజేయుట యత్యావశ్యకము. కాంగ్రెసు సభాసంఘములుగాని మదగాసు స్వరాజ్యసమితి వారుగాని తామెవరియందోశనమును దక్రమముగు విధానముల నవలంబించుట గాని, ప్రజల ఋజుమాన్యవర్తనమును సదభిప్రాయములను చెబించియుండుట గాని జరుగలేదని స్పష్టముగ జెప్పగలను. నామకార్థమగు ప్రాతినిధ్యముగాక నిజమగు పాత్రినిధ్యమును సంపాదించు యత్నముల నొనర్చుడని కాంగ్రెసుమహాసభ దేశీయమగు నన్ని రాజకీయసంఘములను ప్రోత్సహించి యున్నది. సామ్రాజ్యకృత్యమును, సాంప్రదాయము కూలమయిన యలజడికలిగించు చాక్కును వెంట్రెండు ప్రభువున కెంతప్రియమో, కాంగ్రెసు భావానుభవముగూడ నవి యంత ప్రాణపదమై యున్నవి. వారన్నియు నాలోచించి యే సభయందు వైరితని ప్రోత్సహించియున్నారు. మీరూపిన మాన్యము ననుసరించి వర్తించుటయే, కాంగ్రెసు సభాదర్శముల నెరవేర్చు నేర్పడిన యితర సంఘ సభ్యులకును విధియై యున్నది. ఈరాష్ట్రమునందు రాజకీయాందోళనము నాపుజేయుటకు దొరతనమువారు యత్నింప నవసరము లేదు. — న్యూ ఇండియ.

దివాను బహద్దరు ఎల్.ఎ. గోవిందరావు వయ్యరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

గవర్నరుగారి వచనములయందలి వివేకము, ధర్మమార్గావలంబనము లెట్లుండినను, ఇండియామంత్రిగాని, ఇండియా రాజప్రతినిధిగాని గవర్నరుగారు చెప్పిన చొప్పున వచ్చియుండిన ననుకూలముగ నుండెడిది. ఇదిగాక హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుటకు సంబంధించిన శ్రీవారి వాక్యములు వ్యక్తములుగానున్నవి. గవర్నరుగారి యభిప్రాయము లెన్నియో, వారేవిషయములను ప్రజల మనముల నెలకొల్పినెంచినో స్పష్టముగానున్నవి. కాని రెండువిషయములను మాత్రము మీరు నొక్కపలుక నెంచినట్లు నాకు తోచుచున్నది. జ్ఞానసంపన్నులగు భారతీయనాయకులు కష్టపడి యాలోచించి ప్రకటించిన సంస్కరణవిధానమును దొరతనమువారు వలంబించుట దని తలచుట వెర్రియనుట మొదటిది. ఈసంస్కరణములను కార్యరూపమొనరింప జరుప బడునలజడి కలెమాన్యములనిగోధింపబడవచ్చుననునది రెండవది. నోటి గుడుగుడుదను కూడదనుట న్యాయమే గాని స్వపరిపాలనా విషయములను కలలోనైన తలపెట్టుకుడని నుపన్యసింపు నవసరమున శ్రీవారు నై నమాత్రమును గమనింపలేదు. "చరిత్రను పరికించిన సైకప్పుడు కొన్ని శతాబ్దములు గలిగినను ప్రపంచమున మార్పులుగనట్లుల గోచరించును. మరికొన్ని సమయముల యందు శతాబ్దములు శతాబ్దములు గడచినను జరుగ లేనట్టి మార్పు లొక సంవత్సరమున కలిగినట్లుల గావచ్చును. కర్తమాన కాలము రెండవ తరగతికి చెందియున్న"నని ప్రధానమంత్రి పలికిన వచనముల సారమును మన గవర్నరుగారు గ్రహింపలేదు.

గవర్నరుగారు రద్దీజేపించిన సంస్కరణ సూచనము ప్రజల కత్యంత ప్రీయమైయున్నది. సామ్రాజ్య శాసనసభా సభికారసభ్యుల నేకులకును, రాజకీయముల చరించుదేశీయులలో వెక్కండ్రకును ప్రాణసమానమై యున్నది. మీరూపినామిధిక్తిగలవారై, ఆంగ్లేయులు తమ సహపరిపాలింపవలెనని గోరువా రేగాని యితరచింతతో పనిచేయుచున్నవారు కారు. కనుకనిట్టి మహనీయులు దీనినవదలి గవర్నరుగారు సూచించినమార్గమును పట్టుదురని శ్రీవా రూపించుట యవిచేకము. ఎట్టి సంస్కార పథకు లుపసాదించబడు దున్నవియు గవర్నరుగారు పరిశీలించుచుండిరిగాని యీపథకుల నెవరు సూచించుచున్నదియు గవర్నరుగారు గమనించుచుండుటలేదు.

గవర్నరుగారు ప్రకటించుచుండిన రెండవ సూత్రము చాల ప్రమాదకరమగునది. దొరతనమువారి కిష్టము లేకబోయిన సంస్కరణమిద్దాని విషయమైనను ప్రజలందోశనము చేయ గూడదు. ప్రజల లబ్ధిపడికలిగించిరేని, కలెనగు చట్టము లొనరింపబడవచ్చునట! మన మొనర్చు యాందోళనము ధర్మయుక్తమోను ప్రయోజనములేదట! శాస్త్రసత్యతమగు నాందోళనాధికారమే ఆంగ్లపార్లమెంటునిదైయుండ, నట్టి యాందోళనమును నిరోధించుట యవిచేకమనియు, అందులకొనర్చు యత్నములు విఫలము లగుననియు నేర జెప్పవలె? ఇట్టి నిరోధనచట్టములవలన ప్రజల సంతృప్తులగుదురు. ఈ యసంతృప్తి కలుగుటనిగొంధపట్టము లొనర్చు పాలకు లుక్రవాదులు గాని అందోళనమున చేరియుండు ప్రజలుకారు. — న్యూ ఇండియ.

ఈనెల తిలకేదీని నూజ వీటియందు మీ హై ప్రభంజమిందారుగారి అధ్యక్షతక్రింద వారి మండిరమునదే ప్రజలసభ సమావేశమై ప్రజాభిప్రాయము క ఉచితభాండాగారమును, వ్యాపారసంఘమును స్థాపింప తీర్మానించిరి. వ్యాపార ప్రవీణుడగు మెకనిని చెన్నపురుండి రానించి బాలర దేశావ్యాపారవిద్యను ప్రోత్సహించుటకు సంఘము నేర్పరిచితిమని రాజుగారు నెలవిచ్చిరి.

జూలై 6 వ తేదీన 100 మామలాదులు డేరాగాజీకాను జిల్లాలో ప్రవేశించిరి. పూర్వము తాము దొమ్మిదేసినమిలే వాల్మీగామమునకు పోవుచున్నట్లు కానించిరి. గ్రామస్థులందరును వీరిని నలుమూలల అరికట్టుచే దుట్టుప్రక్కనున్న ఒక చిన్నపల్లె గ్రామములోనున్న ఆహారము దొరుకొని పారిపోయిరి. 11 మైళ్ళదూరములో వోహావా దగ్గరనున్న బెటూచీ సిబ్బంది వీరిని వెన్నంటి పారదోలిరి. ఉన్మిదీవా దేశమందు తలపడిపోరి. ఏగురిని చంపిరి. చీకటిచాటున మహములు పారిపోయిరి.

చెన్నపురి మద్యపాన వ్యాపనము.

(౧) —
విచారణీ గములని దొరతనమువారు నిర్ధారణచేసినవిషయములు.

1. సారాగు కాణములను తగ్గించి ఫల నిర్దేశ మొనర్చి నప్పటికి చెన్నపురుమున ఎందరు మద్యపానాతులు ఎందరు విముఖులు.
2. ఇటీవల కలిగిన మార్పు, యంత్రకాలల పరివాండ్లలో త్రాగుబోతుల సంఖ్య.
3. త్రాగువారలలో కల్లుత్రాగువా రెందరు. ఆత్రాగు మత్రాగువా రెందరు.
4. మొదట దుకాణము లేర్పరప బడినవీరి.
5. ప్రస్తుత మున్నవీరి.
6. 4-5 లలోని విభజనము 1-2 రి తరగతుల విభాగణ వలన తేలు ఫలితముల కల్లు వర్తించినది. ఇతర కారణముల వలన నెట్టి మార్పు కలిగినది.
7. వ్యాపారనియంతనము వేలములు లాభపరులను తగ్గించుట దుకాణములను తగ్గించుట మున్నగునవి ఎట్లుపనిచేసినవి?
8. వ్యాపారము ధనికులగు కొందరి ఆధీనముననే కలదాలేక గుకాణదారులు స్వతంత్రముగ పోటీపడి విక్రయించుచున్నారా?
9. కల్లు సారాయి దుకాణములకు యజమాను లొక్కరేనా వేరువేరుగ నున్నారా? సారాయిలో లాభ మధికముగ నుండుటచే కల్లును వారు దిక్రొక్క ఆరమ్మను అధికముగ విక్రయించు చున్నారా?
10. అలవాటులు మారుటవలనను రుచులు మారుటవలనను పాషనులు మారుటవలనను కల్లుమాని సారాను త్రాగుచున్నారా లేక కల్లుకంటే ఆరమ్మ వచ్చుగా నున్నదా? చెట్ల పన్ను హెచ్చించక పోయినను దుకాణముల అడ్డె హెచ్చుటచే కల్లు ధర హెచ్చియుండునా?
11. రుచులు మారినదో కారణమేమి?
12. వెల్లడిగ నుండగూడదను భావమును నెట్లుకొని యే దుకాణముల ఫలముల నిపుడు నిర్దేశించిరా? ఏ భావము మంచిదని మద్యపాన నిరసకులును పోలీసులును ప్రజలును తలంచెదరు. బహిరంగము, గోప్యము?
13. తగు మనుష్యులు గూడ వచ్చి త్రాగుటకు దుకాణదారులు దుకాణములను పరిశుభ్రముగ నుంచుచున్నారా? ఉప్పు చేపలు మున్నగు నాకర్షకములను ఆవిర్భుచున్నారా?
14. సారాయి త్రాగువారి సంఖ్య హెచ్చినదా సగుకు హెచ్చినదా? హెచ్చుచుండి త్రాగుచున్నారా లేకమామూలు మందియే హెచ్చుగ త్రాగుచున్నారా?
15. మామూలు త్రాగుబోతు తనమునకు దాటిక ను ద్వారాక్తి వ్యసనము హెచ్చిన దనుటకు కారణము కలదా?
16. మద్యము, మత్తుద్రవ్యములు ఎంత వ్యయమగుచున్నవి వ్యసనముగలవారికి ఆగాను మెంత వ్యయమెంత వైద్యులలో నిపుణులగు వారి అభిప్రాయములు.
17. సారాయి ధర పెరుగుటవలన ప్రజల సామాన్య సౌఖ్యమునకు భంగము కలిగినదా?
18. బయిస్కాపులు నాటకములు మున్నగునవి ప్రబలుటచే త్రాగుబోతులము హెచ్చినదా?
19. విదేశీయద్యనిరోధము మూయబడు వేళలునున్నగు మార్పుల ఫలితములు.
20. త్రాగువారులను వలదనువారలను సూచించు సూచనలకు ప్రస్తుత నిభజనము పరి సుముగ నున్నది.
21. త్రాగు వారిలో మర్యాదగలవారి అభిప్రాయము

రొయ్యూరు స్వరాజ్యసమితియొక్క ఆసమ్మతి ఇటీవల గవర్నరుగారు ఉదకనందలలో శాసనసభ్యుల ఎదుటవచ్చిన ఉపన్యాసమునకు తమ ఆసమ్మతిని తెలుపుటకు రొయ్యూరు స్వరాజ్యసమితివారు ఈనెల 12 వ తేదీన కంటేటి-సుబ్బారావుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై, ఈగురు తీర్మానమును చిగురుపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు ఉపపాదించిరి.

"ఇటీవల వెంట్రెండు ప్రభువుగారు ఉదకనందలలో శాసనసభ్యులకు ఇచ్చిన ఉపన్యాసము భారతీయుల స్వరాజ్యాదర్శములకును ఆత్మకారమునకును దేశభక్తికిని రాజభక్తికిని భంగకరముగా నున్నది కనుక ఈసభవారు తమ ఆసమ్మతిని ఇందుమూలకముగా తెలియజేయుచున్నారు"

ఇది సభ్యులందరిచేతను ఏకగ్రీవముగా సామోదింబడెను.

రాజకీయములు.

1885 సం॥మున కాంగ్రెసు మహాసభ జన్మించెను. ఆ నాటినుండి హిందూ దేశమున రాజకీయ జీవన మేర్పడినది. వివిధ జాతులవారందఱ కొక్కసభ మూలమున నేకమైరి. రానురా నీమహాసభ స్వచ్ఛాన రాజ్యమునకులగు కొందఱాంగ్లేయుల సాను భూతి నాకర్షించి యుండెను. తత్కారణమున కాంగ్రెసు సభాకాళి యొకటి యాంగ్లేయులచే స్థాపితమై హైందవుల కష్టముల నిర్ణయన ప్రభుత్వమువారికినిరంతరము విన్నవించు చున్నది. గూఢతులలో మహాసభ జరుగు నాటివరకు హైందు లందఱే కాభిప్రాయమై యుండి, మూఢతులసభయందు జడబడిరి. అతివాదు లని కొందరు, మితవాదులని కొందఱు దేశీయ మహాజనసభ రెండు వర్గములయ్యెను. ఆసమయమున ప్రజల యం దాంగ్లేవన ప్రధికమయి, మహాసభ కాలధర్మము నెందు నని కొందఱదరిపడిరి.

* * * * *

జననమందిరదారిక కాంగ్రెసు మహాసభ మితవర్గమున దరించుచుండెను. సభావాంఛితములయందు మిత్రత్వమును, ధర్మమును తప్ప వేరొండుగానము. ఇట్టి మితవర్గ దోరతనము వారి సానుభూతి ఎవ్వకపోవుటచే కొందరు నాయకులు విమగు చెందుటయు, మరికొందరు నిరాశబెందుటయు, అతివాదముబయలు జేరుటయు సంభవించినవి. దోరతనము వా రేమాత్రపుసానుభూతియైన జూపియుండినయెడల, హిందూ దేశమున నతివాదజనన ముండక పోవును.

* * * * *

అతివాదుల బద్ధకమైనను, మిత్రత్వము విడువనివారనే కులుండిరి. పితృత్వ మిత్రత్వపతాకము పలువుర నాకర్షింపకై లేక, నానాటి కతివాదుల సంఖ్య హెచ్చుచోచ్చెను.

* * * * *

అనంతరమున మింటిమార్గ సంస్కరణము, వంగరాష్ట్రము నేకత మొనరించుట మితవాదులకు చేయూతనొసగిన వికాసి వ్యవస్థల యస్పృహలనుండి రెండు తెగలవారి ద్వేష మధికమయ్యెను.

* * * * *

అతివాద మితవాదద్వేషపు గాయమున సభ బాధ నెందుచుండ మరయొకదెబ్బ తగిలినది. హైందవమహమ్మ దీయ భేద మొండు సిద్ధమయ్యెను. వెనుకటి వైరముకన్న నీనూతన వైర వతి ప్రమాదకరమైయున్నది. కొందరు మహమ్మదీయ నాయకులు కాంగ్రెసు మహాసభకు విరువక వైరముల చంపి, ఐకమత్యమును నెలకొల్పి యత్నించిరి. కొంత గందరగోళ మైన వెనుక లక్ష్నో నగరమున సంఘభావమున మహా సభ జయ ప్రదముగ నెరవేరినది.

* * * * *

ఈమహాసభయందు స్వపరిపాలనము గావలెనని స్పష్టముగ సమర్థుడగు ముజాంబారు గారు వెల్లడించిరి. ఎక్స్ ప్రెస్ మిత్ర సభ యని కొందరు, విప్లవకారియగుసభ యని మరికొందరు పలువుర పలువిధములుగ మహాసభకు నామకరణము మొనర్చిరి. పేట్రెయిటుప్రతిక యనినట్లులు, అతివాదమితవాదవైరము మాత్రము కృశించుచున్నది.

* * * * *

మహా సంగ్రామ కారణమున నధికారులకు హిందూ దేశమునెడ సదభిప్రాయము కలిగినదని వినుచున్నాము. అనేక మంది రాజకీయ వ్యవహారములు ఇండియాను పొగడుచుండిరి. వట్టిపాక్షికతతో హైందవులకు తృప్తికలుగ నేరదు. మటలు లేటగాక క్రియాశురుడవు గమ్మని ఆంగ్లేయులగుండి మనము నేర్చుకొని యుంటిమి. కొందరు రియ్యనిమాటలబెట్టి మనల సంకల్పపరచుచుండ మరికొందరు తమ పరుష వాక్యముల వలన మనల నభైర్యపరచుచున్నారు.

* * * * *

ఆంగ్లేయుల సంబంధమును వదల్చుకొనుటయే హైందవుల యభిప్రాయమని కొందఱాంగ్లేయులు తలచుచున్నారు. ఆంగ్లసంబంధ కారణమున మనకు కలిగిన జాతీయభావాదిలాభములను నిట్టివారు గమనించియుండిన, వైరీతి తలపుల తమ మనముల దొరినీయరు. ఏకభాష మొనగి జాతులనన్నిటిని బంధింపనియెడల దేశీయమహాజనసభ రెండు దుద్భవించును? కనుక ఇంగ్లండు సంస్కరమును త్రోసిపుచ్చుట మనిభావమని తలచుట పొరపాటు. ఆంగ్లేయుల సంస్కరమును వదలుకొనినయెడల చికాకులనుండియు మనము వాంఛించి పాటుపడుచుండిన హైందవ జాతియంతా నిర్మాణము భంగపడును.

తమ సుఖదుఃఖముయం దాంగ్లేయులు హైందవులను పొగ న్నాములుగ నాదరించుటయే హైందవు లాసించియున్నారు. హిందూదేశము నీరీతి నాదరించినందువలన నాదేశ మాంగ్ల సామ్రాజ్యాధ్యమై యుండును. మేము స్వపరిపాలనాధ్యమము గామా? యను ప్రశ్న మెల్లడలను మారుమోయుచుండ "అనర్థములగు దుష్ట ప్రభుత్వము వచ్చుచున్నది. ఏల మని ప్రశ్నింపుమాయందు శాఖోపశాఖలు బలపియుండుటచే, మిహికారతో నొకరు తగవులాడుకొందురని జవాబిచ్చుచున్నాను. స్వపరిపాలనమన "మతానుసారముగ పరిపాలించుకొనుట" మని మాభిప్రాయముగాదు. ఆంగ్ల దోరతనమే హిందూదేశమును పాలింపవచ్చును. కాని దేశీయులు తమ వైఖ్యమును వినియోగపరచుట కవకాశము లీయవలయును. ఆర్థిక పరిపాలనము ప్రజల యధీనమున నుండవలయును.

* * * * *

ఇంగ్లండు దేశమున మాత్రము మతభేదములు లేవా? మతభేదముల కాగణమున గత 50 సం॥లవరకు ఘోరయుద్ధములు జరిగి దేశమంతయు నాత్రమున నుండలేదా? హిందూ దేశమున వనేకమగు మతములుండినను ఇంగ్లండుదేశ మిది వరలో ననుభవించియుండిన కఠినవ్యవస్థకు హిందూదేశము పాల్పడియుండలేదు. ఏలయన, ఆంగ్లపరిపాలననున్ని జాతులను, అన్ని మతములను ఏకమొనరించినది. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమత్వమున్నంత కాలము హిందూదేశమున ప్రబలియుండు జాతిమత విభాగము తెట్టిపోనిది గలుగజేయునేరవు. కనుక నీ విభాగముల గూర్చి భయపడవలసిన యగత్యములేదు.

* * * * *

విద్యాసంపన్నులు చాల స్వల్ప మను ఎత్తిపోడుపు మిగిలియున్నది. వీరలు ప్రజాభిప్రాయముల వెల్లడించు ప్రతినిధులై యుండజాలరని మన ప్రతిపక్షులు వాదించురు. విశ్వవిద్యాలయములు, ఉచిత ప్రారంభపాఠశాలల నెలకొల్పి విద్యార్థుల జీతముల తగ్గింపవలసినదని మన మనేకపార్లు విన్నవించుకొంటిమి. "ఇన్నికొరికలున్న, వీటినిన్నిటి చెల్లించుటకు వైకమెక్కడినని" ప్రతిపక్షులే యనుచున్నారు. కనుక దిగుమతి పన్నుల హెచ్చించిన, మా పరిశ్రమ లభివృద్ధి నొందును. ఇందు మూలమున ధనము లభ్యము కాగలదు. ఈ ధనముతో స్కూళ్లు విశ్వవిద్యాలయములు మున్నగువాటిని నెలకొల్పవచ్చును.

* * * * *

విద్యాసంపన్నులు ప్రజాప్రతినిధులుకారట! విద్యాసంపన్నులు ప్రజాప్రతినిధులుగాని దేశమే గానరాకున్నది. ఇంగ్లండున కార్మికవర్గముతరపున నిలుచునదెవరు? ఆప్రతినిధులు విద్యాసంపన్నులు గారా? విద్యాధితులు ప్రజలయొక్కతేమమును గమనింపక చరించినటుల మనవిరోధు లేసభనుండి యైన సాక్ష్యము లేకలరా? గ్రామపంచాయతులు, ఉచితవిద్య, గ్రామపాఠశుద్ధ్యము మున్నగువి గ్రామస్థుల నణచివేయదలచెట్టి నయత్నములా?

* * * * *

మనకు బాధ్యులగు పరిపాలకులు గావలయును. ఇట్టి పరిపాలనమును స్వరాజ్యమనిగాని, హోమూలనిగాని-ఏమేడినను సంతోషమే. ఉద్యోగులు ప్రజలకు తరచుచులైయుండవలయును. ఇట్టికొరిక హిందూదేశమున నుత్పన్నమగుట, ఇంగ్లండుదేశమునకు గీర్తిబెచ్చుచు నారాష్ట్రమున కంతయు ప్రాధికారమై యున్నది. స్వపరిపాలనాపేక్ష మనయెడ నుత్పన్నమగుట కారణమై, ఇంగ్లండుదేశ మిప్పుడు మనయభివృద్ధి కడ్డము నిలుచునా? ఆంగ్లేయు లభయంతరముకారు.

* * * * *

హైందవుల కింగ్లండుదేశమునెడ విశేషమగు భక్తి కలను. ఆంగ్లేయు లానర్చిన సన్మానమును, వారిచే ప్రేరేపితమైన జాతీయభావమును ఇండియా దేశమునకు మలువదగనివి. ఇంగ్లండుదేశము తన్ను వీడినయెడల, తానభివృద్ధిజెందుట పూజ్యమని హిందూదేశము సంపూర్ణముగ గమనించియున్నది. "పరిపాలనమున మా కధికార మొనగి మమ్ము విశ్వసించిన" జాలనని హైందవులు వాంఛించియున్నారు. ఇందు మూలమున హిందూదేశము బలవంతమై, ఆంగ్లదేశము ప్రక్కను నిలిచి విశ్వాసముతో గొలుచును. ఇండియాను పేట్రెయిటు.

* * * * *

చినా రాజ్యమున ఇటీవల తటస్థించిన భిన్నాభిప్రాయములను, కల్లాలమునకు కడుంగడు వగచుచు యున్న బెడ్డు ప్లేట్సువారు చినావారి కొక తేలును బంపిరి. త్వలో కాంతి కలుగునని యున్న బెడ్డు ప్లేట్సువారు ఆశించుచున్నారనియు ఈలేఖ ఇంకను బ్రిటునువారికి చేరలేదనియు కామస్వసభలో రాబట్ట నెసిలుప్రభువుగారు నుడివిరి.

5 వ ఆంధ్రవార్తాశ్రమ ధర్మసభ
తీర్మానములు.

- (1) రాజభక్తి చూపుచు మిత్రయందలి విజయమును గోరు తీర్మానము.
- (2) భారతీయులయొక్క ఆయుధాభ్యుత్థ్యర్యాభివృద్ధికిగాను వర్ణాశ్రమ ధర్మములను ఉజ్జీవింపజేసి రక్షించుటకు ఆత్మంతాపనరుచు ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.
- (3) వర్ణాశ్రమధర్మములు సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రచారములోనికి వచ్చుటకు సక్రమ పద్ధతు లవలంబింపవలయునని ఈసభవారు తభిప్రాయపడుచున్నారు.
- (4) భోజన ప్రతిభోజన- సంబంధ బాంధవ్యాదులలోఁ గల నియమములు జాతి మైక్యతకు భంగకరములుగాక, హిందువులసాంఘిక- మతాదర్శముల రక్షణకై ఆత్మసరములని ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.
- (5) హిందూదేశీయుల సాంఘిక మతాచార యుక్తములగు వివాహాదిసంస్థలనుగుఱించి ప్రభుత్వమువారు శాసన సంబంధము కలుగజేసికొన గూడదని ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయమును తెలియజేయుచున్నారు.
- (6) ధర్మాదాయముల సంరక్షణకొరకు ఏర్పడిన సంస్థలలో జనాభిప్రాయమును తెలియజేయు సనాతన ధర్మాభిలాషులు ఎక్కువగ లేరు గనుక అట్టివారిని చేర్చగలములకు ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.
- (7) వర్ణాశ్రమ ధర్మములను సంరక్షించుట మతాధిపతులకు బాధ్యతకలదు గనుక ఈ ఉద్యమమును గుఱించి మతాధిపతులందఱు శ్రద్ధతోఁ బని చేయుదు రని ఈ సభవారు తభిలషించుచున్నారు.
- (8) ఇటీవల దురాచారముగ వచ్చుచున్న వరకులూచారమును ఉపన్యాసములు, కరవప్రములు మున్నగు వానిచే, దొలగించుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

దేశస్థానాదాయములను దేవాలయాది కట్టడములు సంరక్షణము, దేశస్థానములలో హిందూ మతాభ్యాత్మికాభివృద్ధి మున్నగు మతాచారములకు తప్ప తిరిగి పనులకు ఖర్చు పెట్టగూడదని ఈ సభవారు నిశ్చయముగఁ జెప్పుచున్నారు.

బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలుల పూర్వవిద్యార్థుల ప్రథమ సమావేశము ఈ నెల 23వ తేదిని బోర్డు హైస్కూలు హాలులో జరుపబడును. సదసుసమయమున ప్రతి సంవత్సరము బాపట్ల హైస్కూలు విద్యార్థుల సాంవత్సరిక సమావేశము జయప్రదముగ నెరవేరుటకు అవసరమైన చట్ట నిర్మాణము యోచింపబడును.

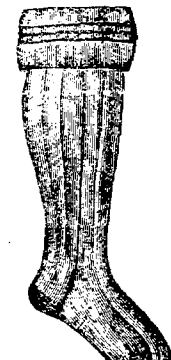
నివేశన స్థలం ఆమకము.
బెజవాడ గవర్నరుపేటలో యేలూరు రోడ్డు మీద సుమారు 2000 చ. గ. అమ్మబడును.

(803) C/o ఆంధ్రవార్తక మదరాసు.

స్వదేశోద్యమమును పోషింపుడు!

ఆంధ్ర నిటింగు ఫ్యాక్టరీ

220, వై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోళ్లు వలరంగులలో ఇ చట తయారు చేయబడును.

వెల అతి సరసము.

ఇండియా అంతకు ఏజెంట్లు కావలయును.

(805)

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల హృదయమును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయవారు

కంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రూ 2-0-0

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0

" ఆంధ్రసంవత్సర " " 0-12-0

ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, హోస్టల్ బాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్లపొడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిప్లో 6, తంబుకెట్టిపిథి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీయలోనే ధాతుబద్ధము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభయముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము మృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జేశములలో వైదగుచున్నది. ఆక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-రి డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుభావపత్రిక సార్వభౌమ సంపాదకుడు.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోజ్, బెంగుళూరు సిటీ.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్ల చీపురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండా చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రశంసమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలువారు పల్లికు వర్క్సువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెన్సు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజెషన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో మలభేదము లేక కలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లుంటాయో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పచా గ్రంథములైన చందీయభిప్రాయము నిన్ని యున్నాయి. శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నది వెల 5-0-0 కప్పులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదువుధురము, వాఙ్మయము. 2000 పద్యములకులపు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికోడైండు ధర రూ. 1 8-0. హోస్టల్ బాక్సుల వేలు.

26] జనమంచి కేషాద్రికర్మ,

నెలుగు పండితుడు.

మరిసిపల్ హోస్టల్ బాక్సు, కడప.

రో. పంహారి.

బాద్ సాహి సోప్

ఈ సూతనకేళి సంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుటవలన జీవావంధలి యెభాగమున యుండు రోమమును చెడుపుతక కుద్ధముగాను యెటువంటి చచ్చులకయును బాధలేకయును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతి యు హోగొట్టిని సోప్ ఇది ఒకటే. (744)

వెల కి బిళ్లలుగల పెట్టె 1-కి రు 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 0-4-0

సోల్ ఏజెన్సు:—మేతా పురుషోత్తం మూర్తి,

29 వై నాబజార్ రోడ్ పూలగడికి సమీపము, మద్రాస్

శ్రీఆంధ్ర పంచన మహాభాగవతము

ఆనందగ్రంథమాల ద్వితీయకుసుముము

సంస్కృతమునందు వ్యాసప్రోక్తమైన శ్రీభాగవతమును జేటగా నీటుగులుకు శైలిని పటములకు చేర్చి ముద్రించుచు న్నాము. ఇందు శ్రీభగవత్, లీలకము, అనేడి అనేక వ్యాఖ్యల యందుగల విశేషములను జేర్చించి యున్నారము. ఈ గ్రంథమును చిన్నపైజున మేలైన కాగితములపై ముద్రించు కాగితముబయిండు చేయించియున్నారము.

1-వ సంపుటము ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు 1-0-0

2-వ " తృతీయ, చతుర్థస్కంధములు 1-4-0

3-వ " చతుర్థ, పంచమస్కంధములు 1-4-0

4-వ " షష్ఠ, సప్తమస్కంధములు 1-4-0

5-వ " అష్ట, నవమస్కంధములు 1-0-0

6-వ " దశమస్కంధము ప్రథమభాగము 1-4-0

7-వ " ద్వితీయభాగం సంపూర్ణం 1-4-0

8-వ " ఏకాదశ ద్వాదశస్కంధములు త్వరలో వెలువడును. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో,

(285) ఆనంద ప్రస్, కర్రాను.

వ్యవసాయము

మాస వత్రిక.

అనేక మాతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింపబడును. భూములనెట్లు బాగుచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల నెట్లు పండింపవలెనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల కెట్టి ఎరువులు నేయవలెనో, చీడల నెట్లు నివారించవలెనో, సహకార సంఘమువలన లాభము లెట్టివో మొదలగు ననేక విషయములు దీనివలన తెలియగలవు. ఇందు బోధింపబడు శ్రోత్ర పద్ధతులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిగుల దోడ్పడును. వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును. ప్రతిమాసమును సుమారు 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును. చందా సంవత్సరము 1-కి 2-0-0.

రావు సాహెబ్ జి. నారాయణస్వామి నాయుడు

గారు బి.ఎ., వ్యవసాయ పత్రికాధిపతి,

771

విజాన, కృష్ణాజిల్లా.

శాకభక్ష్యము

భగవద్గీతవాసుల మగు నున మార్గములకు పంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ". అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేమిం ఈ పుస్తకము యినాముగా హోస్టల్ బాక్సుల మేమేర్పించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

అత్యుత్తమ డొవభాషయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలబ్ధమునకు మంచిముందు.

క రో లా.

వాసనలేకు, నిరుచిలేకు, కవచశాశ్వము, పులితేపురాదు, భేనులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల ఆయ్యేలాగున ర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే జ ర గా రి

లీవరు టానిక్.

పైత్యమునకు మంచిముందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతకును, ఆలీనాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నదు వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాను నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

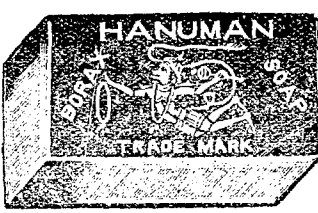
డబ్లియు. ఇ. సిల్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మహాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

388

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు.

దీనియందు సుంజీవి కుల్లములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధముగు పుండ్లు, దురగ్గజ్జి, పొడలు మొదలగు చక్క వ్యాఘ్రము ఆత్మశ్శర్మముగా వాడగును. చక్కమునకు పుసుత్వమున, ముపున, నాణెముయిచ్చును. అన్నిచోటను క్రమమునకు దొరకును. ప్రతిభిల్లివై మా హనుమాన్ సుబ్రహ్మణ్య గమనింపును. (751)

ఎస్. రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెలుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాకృష్ణగారు యం. డి. ఇంపు నాలుగువందల ప్రతిములు గలవు. ప్రతి పురుషాదులు యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట నారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

మంగళశ్రీహారతుల శిలకము.

పరస్పర సమావేశగు పులగు ర్త లక్ష్మీవరసమాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళశ్రీహారతుల శిలకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ శేతులో నందవడిది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు ఆకళ్యము. వెల రూ 0.8-0

ఇది ప్రతి పుస్తక పాఠశాలలో ను దొరకును.

పు. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. యె. గుడిహోమ్. కాకినాడ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్గోపులు - పిలుములు - డేరాలు - గ్యానునీకలు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

వి. ఈశ్వరప్ప అండు నెప్పు, విశాఖపట్టణము.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేషాళ శేషపు కమ్మూరి, మంచిది రులము 1-కి ...	80-0-0
గోగోజనము, మంచిది	7-0-0
మంతు పువ్వ	తులము 1-కి ... 2-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ 0-10-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
మంతుకు నూనె	సీసా 1-కి ... 0-8-0

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

అనిలైన్ చాయలు - టర్కీ శేడ్ (బెకలిన్)
బెకల్ - షరీఫ్ (బెకల్)
కాంగోరెడ్ (బేయర్)
టిన్ను 1-కి టెన్షన్లు 8 గలది.
షర్ పరైవ్ 4 (B. N.) కి సెనాచాయ
టిన్ను 1-కి అవున్సులు 20 గలది.

కొనుట వైవిధ్యము:—
సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నె 243, 249 ఎస్ ప్రెస్ డ్, నగ్రాసు.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0

తామర తైలము.

వెల బ్యా 1-కి 0-4-0

మా తామర తైలము బిక్కడబ్బాకు నాలుగు అజాలకుకొనినాల్గుడదు సాగులు రాచిన యెడల తామర కర్మలగును నయము కాని యెడల మీ నాల్గు అజాల తిరిగి తీసికొని వచ్చును.

దీనిని రాచిన మంటయందదు. చక్కము నలు వెక్కదు. అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాదాపేడిమలకు వరము: బొంబే నహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోద్ధృతి సారసరిల్లా

అమృతశ్రీచ రక్తములకు జరించువాడ్యములకు కీరమునందలి వరము. వరపులను, మచ్చలను గండమాలము రంగులను ప్రాచీనోద్ధృతిను అన్ని విధములను గలగు సర్వకోగములను పోగొట్టెను.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తకుర్చు కారిణి (28)

అవాద్యసాగ్యముగా నుండు మిక్కిలి నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిగను అన్ని విధములైన బోషములను గాల్గొట్టును. కీరమునందలి పొదరసబోషమును, చలబద్ధమును కారములను పోషలను పోగొట్టి రక్తమును ఉద్ధరించును. శరీరాలోగ్యమును గలగు చేయును. 16 శోణాలకు దండుటకు 4 టెన్షన్లు బుట్టిలలో అమ్మును.

ప్రొద్దిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. వనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర పర్వకళాశాల—విద్యా నైపుత్తి.

ఇది త్రియోగ కట్టకుండు గౌరవరాశికి గానో

ప్రవేశము:— రూ 0-4-0 పాక్షిక ప్రశ్నకము.

విక భాషాలిపి ప్రశంస.

ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

వెల 0-4-0 పాక్షిక అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

“అమెక్ కో” యంత్రములు కూడ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, నియ్యపుమరలను సోడా ఫేర్వరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అక్కలేముగ నడవగలను.

నెల అరెదులధము, కనిచేయుండుట కగు న్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 1/2 హెక్ట. కి. వరకు రకమువారిగా మా వర్త స్థానాలో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, అతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువాడు దయచేసి మా క్లిప్లు వ్రాయుడు.

కెన్సె అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
బోస్టాచాకు నెం. 63 మదరాసు.

327